

Ke konci prvního ročníku.

S nemalými obavami a zároveň se slepou důvěrou v Boží Prozřetelnost posílali jsme do světa prvé sešity našeho časopisu. Dnes dílo se zachytilo a proto třeba účtovat. Co jsme dosud vykonali? Duše lépe znající Boha více jej může milovati. Proto jsme především ukázali na bohatství Božího života, na jeho vlastnosti. Roznítily jsme touhu po něm a ukázali cestu, kterou se blížíme k Pánu, to jest cestu dokonalé lásky a oddanosti. Udávali jsme též vhodné prostředky k prohloubení vnitřního života, církevní liturgickou modlitbu, klanění a sv. svátosti. Osvětlili jsme i otázku zřídla vzrůstu, tj. milosti. Soustavně jsme podávali perly, které vytryskly z hlubokého života světců a duší Bohu oddaných.

Končíme prvý rok, bohatší o radostnou zkušenost a odhodlanější jíti dále za vytčeným cílem. Zůstaňte nám věrni a přiveďte nám i své známé do naší rodiny. Děkujeme všem za lásku a obětavost, která nám umožnila překonati tvrdé finanční obtíže. Děkujeme přispívatelům a zveme všechny schopné k spolupráci. A nesmíme zapomenouti ještě jednoho, skromného činitele, na kterého vydavatelé rádi zapomínají, tj. tiskárnu. Děkujeme té naší za to, že s takovou láskou a péčí tiskla náš časopis. Úplně se shodujeme s jejím názorem, že krásné, svaté slovo si zaslouží vkusného zevnějšku.

S Bohem a — na shledanou v novém roce!

ZÁSADY A ŽIVOT

Nad propastí.

P. Em. Soukup O. P.

Propasti jsou výsadou velikosti. V dobrém i ve zlém. Malý člověk miluje hladkou plochost, od propastí utíká. Bůh chtěl míti člověka velikým, a proto jej přiblížil k propastným hloubkám poznání a lásky. Postavil před člověka tajemství víry. Ani nejpropastnější hlubinu nezastřel, jednoduchými přímkami naznačil nejintimnější život Božství, tajemství nejsv. Trojice.

Propast nejhlubší - a malý člověk od ní utíkal, neuměje pochopiti, že je mu hlavní studnicí živé vody k velikosti.

Čtu otisk prastarého pergamenu, v němž Mistr Robert z Melunu (+ 1167) líčí, jak utíkal malý člověk 13. století: „Ohledně Trojice bývá otázka, jaký užitek přináší víra v ni a proč bez této víry nikdo nemůže býti spasen. Zdaž by k bázní a milování Boha nadevše nepostačilo věřiti, že je všemohoucí, nejmoudřejší a nejvyšší dobro, aniž by se věřilo, že jest Otec, Syn, Duch svatý? Mnozí praví, že věří v Boha všemohoucího, nejmoudřejšího, nejvyšší dobro, odmítajíce uznati Otce, Syna, Ducha svatého.“

Kdyby to psal mistr dnes, neměnil by asi nic, leda že by přidal slůvko o věřících, kteří si nevědí rady s tajemstvím nejsvětější Trojice, nechápou, jaký má význam pro výšiny duchovního života.

Tajemství Trojice zcela jasně oznámil Ježíš Kristus. A nám tu platí toliko slovo sv. Augustina: „Věřím, abych rozuměl.“

Tajemství nejsvětější Trojice samo člověk poutník nepronikne nikdy, byť by se mu vysvětlení podávalo tak zdánlivě průhledné jako třeba toto:1

1) J. Kühnel, *Von Gott und von uns*. Str. 11.

„Myšlenka, když Bůh sebe myslí, slovo, které Bůh mluví, když sebe vyslovuje, to je celý obsah Boha, to jest on sám. Toto slovo nazýváme „Slovem“ Boha, Synem Božím. A tento Syn je Bohem, protože Bůh vše o sobě vysloví, když vyslovuje sebe. Vše o Bohu jest ovšem zase Bůh. A svatá láska mezi vyslovujícím a vysloveným Bohem, radost Otce ze Syna, to jest ze sebe, radost Syna z Otce, to jest opět celá láska a radost Boha, to jest opět Bůh. My pravíme „Duch svatý“.

Klasikové theologie ovšem mluvili značně opatrněji, vědouce, že nelze rozumu poutníka vysvětliti Trojice. Kdo by se odvážil lidskými slovy líčiti intimní život Boha, když často člověku nestačí lidská řeč, aby mluvil o svém životě duše! „Věřím, abych rozuměl“ nenaznačuje pochopení tajemství, nýbrž pochopení důsledků tajemství. Aby tajemství nejsvětější Trojice mohlo v duši vykonati, co chce, kynouc duši vzhůru, výše k bohatství rozvinutého života, není třeba znalosti odstínů theologických jemností. Postačí znalost několika jmen, obsažených ve zjeveném tajemství.

Se jménem Otce spojil nábožensky hloubající duch jména: Příčina, Moc, Divotvorce; ze jména Syna vyvozeno: Obraz, Moudrost, Pán církve; Duch svatý se nazývá: Dar, Láska, Posvětitel.

K tomu si přidáme sv. Bernarda slovo podivuhodné obsažnosti, šířky a hloubky: „Je Trojice tvůrčí: Otec, Syn, Duch svatý. Je trojice padlá: rozum, paměť, vůle. Je trojice, do které tato upadla: slabost, nevědomost, žádostivost. A je trojice, skrze kterou padlá trojice se zdvihá ke Trojici, od které odpadla víra, naděje, láska.“

Mohl by Bernard napsati toto slovo, které zní jako svatý chorál, jako symfonie tragiky, práce a triumfu, kdy by neznal Trojice? Věřil, aby rozuměl, a porozuměl a pronikl do nejzazších tajů života duše. Pronikl tam jako lékař a učitel a těšitel zároveň.

Srovnejme si obsah theologie Trojice a slova Bernardova. Čte se to bezmála jako okultistické schema, ovšem s tím rozdílem, že je plno světla a vede opravdu ke spojení s Bohem:

Otec (Příčina, Moc, Divotvorce): člověk (padlý rozum, slabost, víra). Syn (Obraz, Moudrost, Pán církve): člověk (padlá paměť, nevědomost, naděje). Duch svatý (Dar, Láska, Posvětitel): člověk (padlá vůle, žádostivost, láska).

Bojím se psáti dále, nevím, kdo bude sledovati rozvinutí tohoto vzorce. Ale doufám, že přece někdo. A myslím, že, kdo pozorně dočte do konce, bude pak chvíli státi se široce rozevřeným zrakem.

Mnohý názor se již snažil vysvětliti smutné skutečnosti v lidském životě, jež lze obsáhnouti jedním slovem: rozervanost. Rozervanost rozumová, rozervanost mravní. A jen jediný názor ty smutné skutečnosti vysvětlí bez mezery. Ten, který na otázku o příčině rozervanosti odpovídá slovem „hřích“.

Z povahy následku se poznává povaha příčiny. Následek (smutné skutečnosti života) je rozervanost, příčina musí rovněž býti rozervanost, odtržení, roztržení. A to je podstatná složka hříchu: odtržení a roztržení. Z něho ovšem musela povstati „rozervanost“. Tedy příčinou veškeré a každé lidské bědy, hlavně bědy duše, protože roste na rozervanosti, je jiná rozervanost, odtržení člověka od příčiny jednoty, od Boha — hřích.

Lékem a cestou k vyléčení je návrat k jednotě, spojení s příčinou jednoty, s Bohem. Rozervaný, roztrhaný člověk nemohl si dáti vysvobozující jednoty.

Bůh v tajemství Trojice ukazuje zázrak božsky velikého slitování: Příčina jednoty je rozdělena, aby roztržený člověk dosáhl jednoty. Rozdělila se nikoliv na trojí Božstvo, nýbrž na tři osoby v jednotě Božství. A člověk vidí jasně cestu, kterou se má bráti ke svému sjednocení, k návratu míru, světla a síly do života své duše.

Kdyby člověk měl vyhověti rozkazu „Jdi k Bohu“ - jak by váhal, tápal v nejistotě, kde začít, kam se obrátiti. Z tajemství nejsvětější Trojice zní duši: „vrať se a jdi k Otci!“ On, Příčina, Moc, Divotvorce, pravá osobnost, obnoví světlo ve tvém zatemnělém rozumu, Moc obnoví síly po slabosti - vrať se k Otci vírou; jeho moc otcovsky bude působiti divy.

Spoléhej na Syna. Dokonalost Boha má napodobiti člověk při svém návratu, Syn jest Obrazem Otce a zároveň Moudrost, která padlé paměti vrátí vědomí povinnosti; ukáže nevědomosti, kde je cesta; Pán církve dá všechnu pomoc obsaženou v majetku církve. Vše dá, čeho třeba ku práci v nezdolném doufání.

Duch svatý je zárukou zdaru a dosažení výšin. Naděje by snadno zklamala při měkkosti padlé vůle a pod útoky žádostivosti. Láska je zárukou zdaru, láska v srdci lidském a láska Boží. Láska tak silná, ryzí, hluboká, aby zasloužila jména svaté lásky, neporušené žádnou nízkostí. V Božství jest osobnost — Láska - Dar: sklání se k člověku, aby vyplnila prázdnotu vůle, aby žádostivosti vznešenými, svatými dary odvrátila od porušení a nízkosti. Sklání se k duši Láska — osobnost, aby ani strachy ze smrti nezlomily chuti k dokonalému návratu. Duše bude posvěcena, nabude smyslu pro vše, co jest Boží a božsky vznešené; bude pozbývati chuti pro lahody země.

Požehnána buď svatá Trojice! Věř, duše, abys rozuměla, že čím uvědoměleji věříš v ni, tím větším tě učiní bohatství této propasti. A požehnej tě Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Amen.

Za slávu slova.

B. P. Dlouhá.

Domine, ne sileas.
Hospodine, neodmlčuj se.

Má duše celá chtivě na rtech ulpívala
všech mluvících, již zdáli se, že měli cosi říci.
Ó slova zázraku! Já ráda mlčívala,
jak mlčí v úchvatu, kdo čeká tě, zář v oku, touhu v líci.

To dlouhé čekání! Jak časem zbázlivělo!
Kdy slova dočkám se, ty smysl žití pro mne mělo?
Či jsem tu cizinkou? Proč mnou přec nezachvělo
ni jedno dosud, proč mi jako v cizí řeči znělo?

To mlčení mé vlastní mění se už v muku.
Jsem slova neschopna, to zakletí je hrůzy, děsu:
Mí mluvčí němi jsou, čím více tropí hluku!
Snad já též něma jsem, že mlčení své trpně nesu?

Komu jsem dala těžké zrno svého slova,
jak rozsévačka prostá zbožně v jarní šije roli?
Kdo se jím potěšil? Kdo že je v srdci chová?
Ah, němou mezi němými být! Bože, jak to bolí!

Tak z propasti mé hrůzy bolest k nebi tryská.

Však bolest právě blábolivá pravá dětská slova.
Slovo marnost, hluchota když srdce úzce stiská,
má duše pravé slovo: „Otče!“ nachází si znova.

Mně z propastí se věčna Láska odevzdala...
Hned život smysl měl. Ó slovo Otce! Sílo Slova!
Ach, neodmlčuj se víc, Bože! Jsem tak malá!
Vím, že jen to je slovo živé, které Boha chová.

*

V té smutné vlasti naší, zemi němých hluků,
ó, pojďte, bratří, na hlubinu posvátného ticha.
Po vřavě marných slov teď zvolme sladkou muku
mlčení z úchvatu, kdy duše život Slova vdýchá.

Bůh „Effeta!“ své vyřkne nad němou davu
a národ český vydá svaté, živá Slova Boží!
Jsme zástup mlčících, však na tu Slova slávu
svou krve daň ať každý žhavě po krupějích složí!

Boj o Boha v nás.

P. Silv. M. Braito.

Bratří, buďte střízliví a bděte, protože ďábel, váš protivník, obchází jak rvoucí lev, hledaje, koho by pohltit, jemuž odporujete silni ve víře...

Z krve vylité a pošlapané, z nevinosti zneuctěné, z bídy a slz vdov a siroteků denně slyšíte to řvaní, které proniká až do hloubi duše. Opravdu, pozorujete-li, jak se ten svět točí, pozorujete, že se točí v pekelném charlestonu, že to jest opravdu ďábel, který vede rej. Anquetil měl pravdu, když nedávno nadepsal svou knihu o veřejné špatnosti krvavým heslem: Satan conduit le bal — satan vede rej!

Vzepřel se jednou, řekl, nebudu sloužit a chtěl si učiniti království pro sebe. Rouhá se a stahuje ve svá tenata koho jen může, aby zalidnil říši svou. Staví svou černou říši záporu, vzdoru, staví ji stále a každá duše, která se definitivně odkloní od Boha a přikloní se ke tvoru, jest článkem jeho příšerného řetězu, kterým cloumá bezmocně od věků proti Bohu.

Stále a stále láká duše k sobě a tomu lákání říkáme pokušení. Měl jsem pokračovati ve studii o oddanosti k Bohu v duch. životě a přišel jsem k tomu, jak se chovati v pokušení. Za studie se mi téma takřka rozrostlo pod rukama a byl jsem nucen zvláštní úvahu věnovati této otázce, která tolik chce ohroziti náš výstup k Bohu, která nás chce strhnout s výšin Božích do propastí pekelných.

Co to jest pokušení? Sv. Tomáš dí: Tentare est proprie experimentum sumere de aliquo. (I. q. 114. art. 2.) Pokoušeti znamená dělati na někom své pokusy. Sv. Bonaventura dokládá: Tentare, probare est. Pokoušeti znamená zkoušeti. Ďábel pokouší, aby totiž zjistil, jaký jest vnitřní stav člověka. Ďábel nevidí do našeho ducha, jemu jest přístupná jen fantasie z vnitřních smyslů. Pokušením vysílá pokusné balonky, aby věděl, jaká jest naše vůle, jak jest silná či slabá, kde jsou naše slabiny. Jeho pokušení odívají vždy formu ponoukání. Bůh nás jen zkouší, ale nepokouší. On pokušení pouze dopouští. Člověk pokouší jako ďáblův nástroj. (Et si homo aliquando sic tentet hoc agit, in quantum est instrumentum diaboli.-1.c) Tělo pak a svět nepokoušejí ve vlastním slova smyslu, nýbrž dávají příležitost k pokušením.

Pokušení jest tedy úkon ďáblův. Proč tak jedná? Proč se snaží nám škoditi, proč má zálibu v rozsévání zla? Svádí nás, protože jest zlý. Tvor rozlévá kolem sebe, co má. Ďábel má zlobu a to v takovém stupni, že vůbec není schopen dobrého. Závidí nám lepší osud, protože se nestal bohem a v jeho nitru to hrozně vře, nosí peklo již v sobě. A hlavně, ďábel jest - pýcha. Chce míti svou říši a tak se snaží urvati Pánu co možná nejvíce... To jsou ty dva tábory, které se staví proti sobě a které vidíme již zde oddělené na světě. Ani není třeba, aby se kdo oddal zvrácenému kultu satana... Ďábel se spokojí, když odvrátí duši od Boha. Stačí, když přikloní duši ke stvoření, když ji k němu přiková a když zase o jednu duši více volá: Nebudu sloužiti.

Ďábel nežádá, aby se mu všichni klaněli. K tomu si vyhradí jen několik zvlášť silných a svůdných jedinců, jiné nechá klaněti se věci nižšího řádu. Miliony nechá tančit kolem zlatého telete a jenom jim k tomu píská pekelný doprovod nelásky, sobeckosti a násilí a krádeže.

Ďábel se spokojí, když lidstvo místo Bohu klaní se světu. Tedy svět také pokouší? Pokoušeti může jen rozumný tvor. Svět hmotný nepokouší, ale láká a dle způsobu užívání jeho ďábel vidí, jaký má k němu vztah naše nitro. Svět podává tedy příležitost k pokušení. A tu se musíme míti na pozoru. Musíme správně oceňovati svět. Svět jest jen mostem k Bohu. Nezaměňujeme prostředek s cílem! Nezůstávejme na mostě státi! Hleďme na svět klidně a střízlivě, oceňujme jeho hodnoty. Francouz říká zádumčivě o světě: Tout passe, tout lasse. Vše mizí a unavuje. Svět má hodnotu, ale jen od Boha a jen pro Boha. Tolik má věc hodnoty, kolik do ní Pán vložil, a každý ten stupeň má za účel jen vystupňovati náš pokrok ke Tvůrci. Dokonalým však naprosto ten svět není. Není vším. Buďme však nenasytíni a mohouce míti vše, nesbírejme drobtý. Ďábel, když vidí, že duše přilnula ke světu, dává jí drobtý čím dál tím odpornější, pozvolna pak duši přímo terorizuje. Ten, co vyšel s bohatým otcovským podílem, přál si pak jísti mláto.

Ale jeden svět pokouší též sám. Jest to svět, který odsuzuje Spasitel. Jest to totiž soubor lidí, kteří přilnuli k tomu světu viditelnému, jen za ním se pachtí a uplatňují zásady, ve kterých převládá jediná snaha, co nejvíce té země pozřítí, co nejvíce toho prachu se nalokati. Jsou to lidé se zásadami, ze kterých čpí nízkost a malost světa odkloněného od Zřídla velikosti. Ten svět přímo pokouší jako nástroj ďáblův. Pokouší svět ženami necudně se strojícími, muži chtivými a vyzývavými, pokouší posměchem a potupou a pronásledováním věrné víře otců, pokouší

slibováním výhod těm, kteří padnou a budou s nimi se klanět těm různým bůžkům, kterým zcela nespravedlivě přezdírají pokrok a kultura atd.

Jinou příležitost k pokušení dáváme konečně my sami svou porušenou přirozeností. Naše žádostivost hledající i odmítající dává satanu dosti příležitosti. Co příležitostí mu dá naše smyslnost, hrabivost a pýcha! Jak jsou zvláště nebezpečná, protože nedosti všímaná pokušení z pýchy. Jak jemně i pod rouškou rozletu k Bohu dovede se ďábel vplížit do duše, jak dovede sváděti k hříšné opovázlivosti, když se duše vtírá do svatyně kněžství, mystiky neb zasnoubení se v slibech. Musíme se starati o svou čest, ale nikdy nesmíme ji stavěti za cíl, kterému bychom i Boha obětovali. Pýcha strhuje k násilnostem, svádí i k neřestem. Tak často přepjatí v pýše bývají nemravý.

Smyslnost ďáblu podává nejslibnější materiál. V člověku dříme zvíře. V každém, a běda, kdo neumí bdíti! Těžko se člověk dostává z onoho špinavého víru. Že se smyslností není žertů, ukazují ta umrtvení světců, které člověk světa staví do nápadné blízkosti bláznů, aby jich nemusil následovat.

Hrabivost dovede pak člověka tak zaslepiti, že doslovně ďáblu duši zapíše a za ten šustivý dnes zvuk peněz obětuje vše, ctnost, ideály, přátelství, příbuzné, národ i stát... Což nebyli světoví bankéři, kteří by byli hotovi i stát finančně zničit...?

Zde jest ďáblova síla. V nás! Sám jest sice vyškolen stáletou zkušeností, má inteligenci anděla, hlavním však spolupracovníkem jsme my. Ďábel jest tehdy silný, když my ho učiníme silným svou slabostí. Čili, jak se chovati v pokušení? Prvním pravidlem jest, i tu zachovejme svou oddanost k Bohu. I v nejhorších pokušeních vezme, že bdí ten, který ostříhá Izraele. Nemalomyslňme. Ďábel jest jen tehdy silný, když se ho bojíme. Věříme, že Pán jest vševědoucí a dobrotivý. Tedy oddejme se mu, vždyť on ví, kolik sneseme, a nenechá nás zkoušeti nad naše síly. V pokušení pak se pokořme; uznejme svou slabost a volejme:

Pane, zachraň nás. Tedy, vyhněme se pýše! Nevzývejme pokušení. Nemysleme, že něco sami ze sebe dovedem. Pokoříme-li se, Pán bude s námi a námi bojovati. Prchejme prostě před pokušeními žádostivosti očí i těla i pýchy. Bíti se budeme jen s pokušeními hněvu a to ještě s vyloučením pokušení k pomstě, před nímž též jest nejlepší útěk.

Ať se nikdo nemýlí předchozími články o oddanosti. Oddanost k vedení Božímu nezakazuje nám touhu býti zbaveni nebezpečných pokušení. Jedině se musíme při této snaze po vysvobození zprostiti neklidu. Bůh ví o nás a neopouští nás. Mysleme více na Boha než na pokušení a boj hned jest lehčí. Neklidem bychom prozrazovali jakousi nedůvěru k Bohu. Svatý František Sal. praví ve svém listě (397) sv. Františce: Nelekejme se ďáblova hřmotu. Ví, že nám nemůže uškoditi. Proto nám chce aspoň nahnati strachu, strachem nás chce znepokojiti a neklidem unaviti... Jest to jeho prastará metoda loviti v kalných vodách. Vrhněme se do náručí Božího, jako dítko se skrývá v bouři na hrudi otcově, a zůstaňme klidni. Uznejme svou slabost a prosme Boha v pokoře, ať bojuje za nás, ať nás chrání a vede. Oddanost nevylučuje též opatrnosti, naopak ji přikazuje. Nesmíme se vydávati do nebezpečí. To by bylo zahrávání si s ohněm nad doškovou střechou, která hned chytá při slabé jiskře. A jako sláma jest chytlavá naše přirozenost. Musíme býti opatrní. Vyhnouti se příležitosti k pokušení, nezaplétati se sami slepě do léček. Musíme užití všech prostředků, abychom pokušení co nejvíce omezili a jim ulomili hrot přípravou na ně. Tak nám pokušení neuškodí, nýbrž prospěje. Pokušení jest bleskem nad duševní hladinou. Osvětlí a ukáže, kde naše slabost, více nás přivine k Bohu, naší síle.

Každé pak vítězství posílí naši ctnost. Ctnost se zesiluje větším zakořeněním v duši a opakováním. Boje upevňují ctnost a jediný úkon ctnosti, jímž přemáháme pokušení, jest dle jeho síly mocnějším prostředkem k umocnění ctnosti v duši, mocnějším než obyčejně opakovaný úkon. Vítězstvím nad pokušením zoceluje se naše schopnost odporu, jako lidé pracující v žáru a s žárem, stálým stykem s ním zvyknou si na oheň a jsou schopni jej snáze snášeti.

Život náš má býti stálou snahou vyplnění naší bytosti Bohem. Bůh má zvládnouti nás celé. Čím více pronikneme do jeho okruhu, čím více se s ním spojíme a všeho jiného v něm a pro něho a dle jeho vůle budeme užívat i ne se tomu klaněti, tím více se obožíme. A to jest naším cílem, býti zcela Boží, dobrovolně a cílevědomě, protože mu patříme.

Jiných hodnot, menších Boha a jen z něho majících své bytí, budeme užívatí ve smyslu cíle daného jim Bohem, nepovýšíme je však na cíl poslední, neskloníme se před nimi, když ony jsou nám dány ke službě. Neuposlechneme jejich lákavého zevnějšku, za nímž se šklebí pitvorná tvář ďáblova. A když podnikne otevřený boj, neulekneme se ho, protože máme na své straně Boha. Hned při prvním zákyvu duše pospíšíme k Bohu, vyznáme mu svou slabost, zaprosíme ho o sílu a o vysvobození. Úspěch pak přičteme tomu, který bojoval pro nás. Neplačme však a nenaříkejme při pokušeních, neboť jimi Bůh zkouší naši věrnost, jimi dává nám příležitost, abychom mu dokázali svou lásku. V pokušení poznáváme Boží moc a naši slabost, učí nás pokoře, která voní hořkou myrhou, ale již se léčí duševní zrak, který pak vidí správně věci, vidí duši a Boha v jich pravdivosti. Z toho poznání vyplyne pak velmi zrychlený a odstupňovaný postup duše, nezdržované halucinacemi sebelásky, která jest největší překážkou postupu, která zavádí jako bludička. Pokušení chce nás odvésti od Boha, s pomocí Boží učiňme, aby nás přivedlo blíže k němu, blíže, až na jeho Srdce.

Bůh jest Prozřetelnost.

Prof. dogmatiky Ch. Hérís O. P.

Bůh, který jest nutně Dobrotou a pravdou, jest též Prozřetelností. A nemůže ani býti. Všechny věci jsou krůpějemi rozlévající se Boží dobroty a není tu na zemi nic dobrého, čeho by nebyl příčinou Bůh, dobrota nejvyšší. Avšak nejen věci samy jsou dobré, nýbrž i jejich vzájemné vztahy jsou skutečným dobrem. Bůh pak musí býti příčinou i tohoto řádu i těchto vztahů.

Mimo to Bůh jest nejvyšší inteligencí, v ní jsou dokonalé vzory všech věcí, stvořitelská myšlenka, která je učinila, která jim dala jich pravdu a která jim dává stálé bytí a jich pokrok. Tak jest v Bohu též idea onoho řádu stvořeného a onoho vztahu a touto ideou ten řád a ty vztahy stvořil.

To stačí, abychom pochopili, že Bůh jest Prozřetelností. Prozřetelný jest ten, kdo ve své inteligenci sestaví plán své činnosti, který si určí, jak sestaviti složky svého díla a který dle toho též ony složky tak sestavuje, aby dosáhl svého určitého cíle. U lidí předpokládá prozřetelnost celý soubor zkušeností z minulosti, žádá cílevědomé a rozmyslné upotřebení všech prostředků, předpokládá to též moudré tušení všech okolností, které by mohly překážeti zamýšlenému plánu. To vše není bez námahy a bez práce. Každé vítězství stojí řadu hodin a dní a to řadu bolestné a vysilující práce, stálé bdělosti a vytrvalé energie.

V Bohu, nekonečné moudrosti, se to vše velmi zjednodušuje. Bůh zná dokonale svůj plán a jest absolutním pánem všech prostředků ku provedení tohoto plánu. Užívá pak takových prostředků, které jsou úměrné jeho cílům. Cílem jeho ve všech podnicích jest pak jedině zjevení jeho dobroty nekonečné. Jest Dobro a to Dobro se rozlévající a se sdělující, které dává ze své plnosti a ke kterému se zase vše vrací z toho, co dává. V tomto návratu pak k Bohu jest dokonalost tvorů a věcí, jím pějí tvorové hymnus o dobrotě Boží. A zase Bůh sám pořádá tento výstup tvorů k sobě, toto vzdouvání vln vesmíru ke své propasti tvůrčí. Má pak k tomu Bůh všechny prostředky. A Bůh vybírá svobodně v plném světle své inteligence. Tento výběr se udál od věčnosti, jest odevždy jako Bůh sám!

Od věčnosti určil Bůh, že bude svět a že bude takový, jaký jest dnes. Tento prozřetelnostní úkon vykonaný v naprostém zvládnutí bytí nezanechává nikde stínu. Jediným prostým pohledem patří Bůh na celý postup bytí a věcí. Tento věčný pořádek jest principem stvoření v čase těchto věcí. Svět jde přes staletí cestou vyměřenou mu Pánem v božské moudrosti. Zcela nesprávně se někteří snaží odníti Pánu starost o tzv. nižší bytosti anebo o méně vznešené části vesmíru. Bůh jest příčinou všeho tvorstva všeho bytí. I nejmenší bytosti nejnepatrnějšího našim očím významu závisí absolutně od něho.

Mohli bychom pronésti urážku, že Pán stvořil jisté věci jen proto, aby je nechal letěti vstříc záhubě a svému osudu jako oběti jejich bědné existence a opuštění Božího? My nedosáhneme často ve svých podnicích svého cíle, protože různí činitelé, na které nemáme vlivu, zmařili naše plány. My jsme často zcela bezbranní proti zániku svých snů a

snah. Leč, kdo by mohl překaziti nějakého záměru Božího? Kdo by se mohl postavit proti jeho úmyslům? Všecko tvorstvo jest mu podřízeno a poddáno. On jde neúnavně za svým cílem přes věky a přes všechny události ve světě. Žádná událost nemůže překaziti Božího plánu. Bůh vše předzvěděl a vše určil ve svém plánu, či lépe řečeno, Bůh vše právě vidí ve svém věčném rozhodnutí. Tak řídí a pořádá vše s naprostou svrchovaností a nic neunikne, protože nemůže uniknouti jeho otcovské dobrotě a starosti, jeho Prozřetelnosti. Hospodine, ty mne zkoumáš a znáš, pěje žalmista. Jen si pročtete pozorně žalm 138!

Tedy, je-li ten svět tak dokonale spořádán, není v něm místa pro náhodu? Pro Boha není náhody! Náhoda jest neočekávané střetnutí dvou příčin, které jdou za svým cílem ve vzájemné nezávislosti. Ani jedna ani druhá nemohla předvídati toto střetnutí, protože její rozhled jest omezený. Toto střetnutí mohla by zameziti příčina vyšší, od níž by obojí příčina závisela. Tak na příklad dva sluzi přičítají náhodě, že se setkali, jejich setkání však bylo předzvěděno a předurčeno a připraveno jejich pánem. Bůh jest nejvyšší příčinou, jemu jsou poddány všechny příčiny ostatní. Bůh určil a zná běh všech kosmických bytostí, zná příliv a odliv událostí ve světě. Pro Pána neexistuje neočekávané a nepředvídané, proň není náhody.

Tedy, dle toho jest oprávněný turecký fatalismus? Vždyť vše, co se stane, jest již určeno a my nemůžeme na tom ničeho měniti! Neboť proč se snažiti vyhnouti se neuniknutelnému určení! Co jest psáno, jest psáno! Nic nemůže ani tečky změniti na Božích plánech.

Ne, fatalismus neplyne z naší úvahy! Bůh užívá v pořádání věcí a v provádění svých podrobných plánů nás svých tvorů. Užívá naší činné a svobodné spolupráce. Tato činnost není překážkou pro provedení Božích plánů. Jest naopak pouze pomůckou pro provedení tohoto Božího určení. I tato činnost jest Bohu známa a určena. Nemůže Bohu zabrániti v provedení jeho plánů, protože Bůh zůstává svrchovaným pánem a původcem i samé svobody naší.

Tudíž, když říkáme, že vše, co se stává, jest neomylně se stávající, to znamená, že vše se zde na zemi děje dle plánu a v plánu Boží Prozřetelnosti, nesprávné však jest, že my nemáme pražádného místa v onom plánu a že nemůžeme dle Božího plánu spolupracovati na zamezení nějaké události, která nás ohrožuje.

Vím, zůstává stále ještě ona palčivá otázka smíření Boží všemoci a jeho všeobecné příčinnosti s naší svobodou, s naší činností autonomní a svobodnou. Ale když říkáme autonomní, to znamená, že naše činnost jest svéprávná vůči jiným tvorům, nikdy však vůči Bohu.

Jsme svobodni proto, že žádný tvor nemůže znásilniti naši vůli, naše chtění. Bůh však jest původcem a proto i pánem našeho chtění, naší vůle. Tedy, když nás takto stvořil, když nás stvořil svobodné, chce jistě, abychom též svobodně jednali, abychom jednali dle naší přirozenosti.

Zůstává nám záhadná tato vláda Boží nad naší vůlí, ale kdo může proniknouti tajemství Boží? Především pak si uvědomme, že nejenom Boží moudrost, nýbrž i Boží dobrota jest principem celé činnosti Boží, která dala svět, dobrota, která plní svět dobrem, jímž překypuje a tak je přitahuje svým věčným vyzářováním Lásky.

Ten, kdo vede naši činnost, jest bytostí živou, milující a svobodnou. Vede ji proto, aby ji držel a pozvedal a vedl k dobru. Není možné, aby tato bytost životná, svobodná a milující nesdělila nám tento život, tuto svobodu a tuto lásku. Bůh pořádá vše silně a jemně, dí Písmo. Jedním z organismů ve světě, jak je chtěl míti Bůh, jest svoboda tvora jím milovaného. Tento organismus nebude nikdy zničen Všemohoucností a láskou, které stvořily svět a všechny bytosti, které je zachovávají a vedou k cíli.

Le Saulchoir. Belgie.

Těžký hřích.

Dr. Fr. X. Novák.

Ve stálém přibližování a připodobňování se Bohu, zdroji duchovního vzrůstu, spočívá náš postup, naše zdokonalování. Nejzákladnější, první podmínkou pak jest neodloučiti se aspoň od Boha, nepřetrhnouti s ním své spojení. Řekněme to zkrátka: Prvním krokem k Bohu jest držeti se ho, neopustiti jej těžkým hříchem. Těžký hřích zbavuje nás milosti posvěcující, v jejíž linii se vyvíjí vnitřní nadpřirozený život. Těžký hřích jest vrahem duše. Zahleďme se do černých jeho propastí, abychom se ho snáze vyvarovali!

*

Jest hřích. Není hřích výmyslem úzkých, neradostných, životu nepřejících duší. Není hřích strašidelným fantomem žijícím svůj rmutný, vyhaný život jen v asketických knihách, v hlavách přemrštěných fanatiků a mnichů, v srdcích neschopných neb obmezených slabochů i bab. Ani není jako ono černé manichejské božství, od Boha neodvislý princip zla, podmaňující sobě lidstvo i proti jeho vůli a bez jeho viny, kletba neuniknutelná ve svém příchodu, neodvratitelná ve svých následcích - -

Jest hřích jako velká negace života.

Jest hřích jako nejhlubší kořen neštěstí, nejbohatší pramen hanby a bídy, nejmocnější spojenec záhuby tělesné i duševní.

Jest hřích jakožto prorok nešťastné smrti, jakožto předchůdce Božího odsouzení, jakožto jistá poukázka na věčné tresty.

Jest hřích vůkol nás a nám samým nebezpečný a blízký - -

*

Jest velká negace života hřích.

Jmenujte život sílu. Rozumějte jí ctnost. Myslete si jí povinnost, vyšší mravnost, celkovou věnost k Bohu, k sobě i k lidem - se všemi jimi stojí hřích v nesmiřitelném rozporu, s každým těch velkých a pravých pojmů života vede válku na bytí neb nebytí.

Pozvete do srdce svého zvířecí smyslnost a s pláčem loučí se s ním andělská čistota.

Popřejte sluchu tajným hlasům nezřízené ctižádosti, naduté pýchy a hle, miláček Boha i lidí, pokora, zaplatí to životem, vaším životem.

Odevzdejte se podlé a ponižující lenosti, neplodné a bezcharakterní nečinnosti ať v životě soukromém, ať v úřadě veřejném, a zhanobili jste v sobě všecko, co vás drželo nad smrdutými močály světa, vyšší radost a práci, čest a pokrok, požehnání a modlitbu...

A tak se má věc s každým hříchem. Proti lásce stojí zášť. Proti věnosti zrada. Proti spravedlnosti krádež (jsou krádeže statků ideálních — ale málo kdo se z nich zpovídá). Proti víře nevěra. Proti modlitbě světáctví. Proti udatnosti zbabělost. Proti moudrosti Boha bláznovství tohoto světa.

*

Nemůžeme se jim vyhnouti, těm propastným protivám ctnosti a hříchu. Nedosáhneme toho nikdy, aby mohly v srdci našem státi vedle sebe. Nikdy nebude, abychom mohli žiti jen daleko vlivu a národu jich obou. Ale máme volbu jen mezi národy, vládou, dary, požehnáním neb zatracením jedné nebo druhé, ctnosti nebo hříchu.

*

Tak musíme patřiti na hřích. Jako když otec čtené rodiny hýří a nesmyslně utrácí těžce vydělaný halěr a doma hynou hladem, zimou a bídou žena a dívky, jeho žena a jeho dívky.

Jako když manželka se oddává nemravnostem a čestný muž to platí svým postavením, ano, zničeným životním štěstím; její muž. Jako když syn vyhání a bije matku, aby udržel děvku.

Což nejsou ctnost, povinnost, věrnost, láska ony svaté svazky, jimiž připoután jest člověk k člověku, k otci dítě, k manželce manžel, k bratru bratr? Ano, jimiž vůbec se vyjadřují, jimiž trvají a jsou všechny lidské styky a poměry? Jmenujte, co nejvyššího zná lidstvo, myslíte o poměrech nejněžnějších a nejvroucnějších, nejužších i nejsvětějších, to všechno nějak souvisí s ctností, to všechno tak neb onak jest ctnost, povinnost, věrnost i čistota, láska... A to všechno má jednoho společného, neúprosného a časem vše ničícího nepřítele, a ten jest hřích...

Tak dlužno si zvykati patřiti na hřích. Aby nestál pouze v katechismu a v knihách a pojednáních asketických, ale aby stál i v životě našem. Aby stál v životě našem ne jako smutná skutečnost, ale jako hrozná možnost, jako děsná otázka vlády slabosti, tmy, neštěstí, nevěry, ponížení nejhlubšího, nejbolestnějšího —

*

Každým hříchem utrpěl jsem mravní porážku. Snad nikdo o tom neví. Ale ví to moje svědomí a zná to Bůh. Snad jsem získal v očích světáků a hlupců, snad mi hříchem přibýlo slávy a vážnosti duší plytkých nebo rovně ztracených. Ale před instancí nejposlednější a nejrozhodnější, neomylnou a konečně vítěznou prohrál jsem při svou.

Každým hříchem ztratil jsem kus mravní půdy pod nohama. Snad jsem jím získal místo pro svěťácké plány, pro vysněné domy marnosti, pro vyhledané poklady lakoty a ziskuchtivosti. Avšak ztratil jsem půdu duše své, půdu, na níž stála, z níž rostla, jíž sílila a kvetla drahá duše má. Ó, jak jsem zchudl, kde snad nevědomý dav mne blahoslaví pro mé zdánlivé, hříšné bohatství.

Každým hříchem ztenčil jsem mravní sílu svou. Oslepil jsem oči duše své, ochromil jsem paže vyšších snah, oslabil jsem křídla nebeských povzletů. Tvář duše mé odvrácena jest k západu, oko mé navyklo si patřiti do tmy, ruce mé bojovati pro neřest... Snad jsem zesílil před světem, ale má síla jest síla kamene, klesajícího překotnou, stále rostoucí rychlostí do bezedné propasti — —

*

Nejvyšší posice života nazývá se ctnost.

Nejvyšší obecná negace životní jmenuje se hřích.

Kdybychom jen to jediné věděli o hříchu, stačilo by, abychom touž intenzitou, opravdovostí, důmyslem, kterými jsme povinni hledati a zachovati ctnost, potírali, nenáviděli, daleko od hranic duše své udržovali hřích.

*

První hřích spáchán pod devisí Budete jako bohové - eritis sicut dii, v očekávání a roztoužení po nadlidském zisku, který v té míře a velikosti, tak lehce a plně, tak bezpečně a sladce, tak vpravdě „božsky“ zdánlivě jen nedbáním Boha a jeho příkazu, jen hříchem mohl býti dosažen. A co po hříchu následovalo, byl úpadek člověka přirozený i nadpřirozený. Ztracena jest vnější bezpečnost před utrpením, ráj. Vzata člověku rovnováha vnitřní, neporušenost a vzájemná podřízenost sil duševních a tělesných. Každé vnitřní i vnější utrpení nalezlo po prvním hříchu přístup k člověku, i sama královna bolestí - smrt.

Vina a trest, utrpení a hřích narodily se v jednu nešťastnou chvíli na svět. Jenže vina ve chvíli, kdy se narodila, byla již i naplněna. Kdežto trest rozvínoval se a rostl a množil, se zjevoval zvolna, časem, staletími, věky lidskými -- Kdyby nás Bůh o tom výslovně nepoučoval, kdo z lidí by dnes ještě věděl, ano, jen o pouhé možnosti myslil, že ony hrozné rány, jimiž krvácí lidstvo na bojištích, v nemocnicích, v žalářích, v brlozích hladu a moru, že nesčetná neštěstí nepřátelství a pomsty, nevědomostí a bludu, nemocí a umírání, padoušství a vraždění, že to všechno přišlo na svět z jednoho kletého pramene, z hříchu? A i když to sv. víra učí, zůstává přece tajemstvím, jehož jádro nikdy neproniknul rozum lidský. *Mysterium iniquitatis...*

*

Cosí z oněch podstatných tahů prvního hříchí má do sebe dosud každý hřích.

Každý hřích se udává nějak pod heslem bohorovnosti, co do osobního sebevědomí ve chvíli hříšné, co do cílů hříchem hledaných, co do způsobu k těm cílům se přiblížití...

A přece každý dokonáný hřích značí nějak úpadek člověka. Především úpadek vnitřní, porušení, nákazu, oslabení, otravu našich lidských sil a stránek, jak výše řečeno. Pak i úpadek vnější, jakési vydání se na milost i nemilost světu vůkol nás, stojícímu v odporu s naším člověkem vnitřním. A kdyby ten svět ve chvíli hříchí se tvářil jako náš spojenec a přítel, nadejdou chvíle, snad pozdě ale jistě, kdy se z něho vyklube náš úhlavní, ne-li jediný odpůrce a nepřítel. A kdybychom ve chvíli hříšné obohatili sebe a své okolí tretkami slibujícími nám pozemský ráj, vpravdě ochudili jsme sebe, pustili jsme v tomto určitém případě, co do této určité stránky našeho života slabošsky otěže z rukou. A odevzdali jsme v té jedné, více méně snad rozhodné záležitosti našich dnů budoucích, vládu moci nám cizí a vnější, odporné a nepřátelské, slepé a neúprosné. Vydali jsme se hříchem... Zasili jsme hřích do života svého... Sepjali jsme budoucnost svou s hříchem. Avšak Boží mlýny melou zvolna, ale melou jistě a jemně. Možná, že leta uběhnou, možná, že jaro života zatím se pošinulo k podzimku, mládí ke stáří, až vzejde símě zaseté hříchem. A tehda poznáme pravou podstatu hříchí, a snad obklopeni všemi bohatstvími světa zpláčeťme krvavě nad svou chudobou, bídou, nad životem otráveným a zmařeným dávným hříchem.

Z milosti Boží vyvěrá nadpřirozený život.

P. M. Habáň O. P.

Z milosti posvěčující dává člověku novou, vyšší přirozenost, činí to znovuzrozeným synem Božím.

Z přirozenosti vyplývají nutně schopnosti, jimiž se jeví její ráz. Schopnostmi, plynoucími z milosti, jsou nadpřirozené ctnosti a dary Ducha sv. Tvoří v duši nadpřirozený organismus, plný božského života. Dle ctností žije člověk dokonale, však nemění se jeho lidský ráz činnosti, činy jeho zůstávají přiměřenými lidským silám i pod vlivem nadpřirozených ctností. Teprve vlivem darů Ducha sv. se vzrůstá síla duše tak vysoko, že přesahuje lidské síly. Duše v největších zkouškách života, v největší a nejbolestnější tísní nalézá dosti síly a statečnosti, aby snesla vše pro Boha živíc se jeho láskou. V nesnázi, kdy rozum lidský marně hledá světla, radý, přichází znenáhla světlo vlivem daru rady, takže duše vidí jasně, jak nejlépe by mohla věc vykonati. Dary Ducha sv. činí duši povolným nástrojem v rukou Božích, na cestě k dokonalosti, ke spojení s Bohem. A ježto často lidské síly nestačí, jsou potřebny dary Ducha sv., přinášející vyšší sílu.

Nový organismus nadpřirozených ctností a darů Ducha sv. sílí vzrůstem lásky k Bohu. Té lásce Pán svým přikázáním: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vší mysli své“, tedy ze všech lidských schopností, nepoložil meze. Proto se musí vzrůstat bez omezování až k míře, již určil každému Bůh pro krev Kristovu; každému z nás jest dána milost dle míry štědrosti Kristovy (Efes. IV, 7) praví apoštol.

Sv. Tomáš (II. II. q. 184 a. 3) udává důvod, proč láska nemá mezí. Nikdo neomezuje velikosti cíle, neklade míry v dosažení cíle; na př. lékař neklade míry zdraví, chce celé zdraví; omezuje a měří jen prostředky k cíli, léky, aby dosáhl zdraví.

Láska nás pojí s Bohem, posledním cílem všeho tvorstva. Tedy člověk nemůže nikdy příliš milovati Boha, naopak všechna jeho snaha musí směřovati k lásce stále větší.

Pod vlivem darů Ducha sv. činnost lidská se stává činností Ducha sv., jenž znenáhla proniká duši jako oheň dřevo, vypuzuje z ní všechnu vlhkost různým utrpením. Duše slzí s počátku pod nápořem božského ohně, když pálí vše nezřízené, než ji uvede na výšiny spojené s Bohem. Ale tam duše pozná, že utrpení nejsou ničím proti milosti, již se jí dostalo. Duše vniká do tajemství Božích, okouší svou zkušeností dobrotý Boha našeho, vzrůstá se v ní život poznání a lásky, neboť „to jest život věčný“, praví božský Spasitel, „aby poznali Tebe, Boha živého, a toho, ježž jsi poslal, Ježíše

Krista.“ (Jan, 17,3.) Duše i zevnějším jednáním se přizpůsobuje Kristu, jenž jest tichý a pokorný srdcem, Duch sv. oživuje zahradu duše pramenem božského života, který tryská z milosti posvěcující.

Život z milosti jest símě věčného života, jest počátkem věčné blaženosti. Abychom tedy pochopili, v čem spočívá život prýstící z milosti, je třeba pozorovati život věčný, život v nebesích, život Boží v sobě. Jako počátek nebo zrno stromu dovedeme oceniti z jeho vývoje, dospěje-li ke své zralosti, z ovoce, které přináší. Je-li milost Boží zárodkem věčného života, oceníme její velikost z poznání blaženého nazírání na Boha tváří v tvář, v němž spočívá poslední blaženost a dokonalost lidská.

K úplné blaženosti člověka se vyžaduje, aby jeho rozum dospěl k poznání podstaty první Příčiny (I. II. q. 3 a. 8), v němž se pojí lidský rozum s božskou podstatou jako vlastním předmětem, takže mu nezbyvá jiné touhy, hloubka lidského poznání je vyplněna. Je to poznání převyšující nesmírně sebelepší poznání Boha z věcí stvořených i duševních, v nichž se odráží podoba a dokonalost Boží ve velké míře. Rozum lidský pomocí světla slávy pronikne do Boha, jak je sám v sobě, ani lidský pojem nebude prostředkem k poznání, nýbrž Boží podstata se spojí bezprostředně s rozumem. Oněmi lidská schopnost, aby mohla vyjádřiti Boží bytost, bytí podstatou, neboť jediné soupodstatné Slovo Boží může vystihnouti hlubiny Božství.

Dokonalost Boží jest v nejvyšším stupni, v Bohu každá dokonalost je podstatou. Bůh je bytí podstatou, s ním není možno sloučiti jakoukoli nedokonalost, Boží podstata nemůže dostati od něčeho zdokonalení, jest pramenem všeho bytí a všech dokonalostí, vše od ní závisí. Život a poznání náleží k dokonalostem bytí. Schopnost poznání jest Bohu nejvlastnějším, Bůh jest vlastně věčný čin poznání, poněvadž je nejvyšš duchovní, povznesen nad hmotu, proto předmětem schopným k poznání a zároveň samým poznáním, což plyne z plnosti jeho dokonalosti. Tím, že jest poznání podstatou, jest v něm život v nejdokonalejším stupni, neb „tím dokonaleji jest v někom život“, praví sv. Tomáš (I. g. 18 a. 3), čím více je schopen pohybu sám od sebe. Dle stupně pohybu od sebe jest stupeň života v rostlinách, ve zvířeti, v člověku, jenž se hýbe za cílem, který poznává a si určuje rozumem, poznává cíl a úměrnost prostředků k dosažení cíle, kdežto v nižším stupni života např. u rostlinstva jest pohyb jen executive, totiž směřují k cíli, živí se, rostou a tedy se hýbají však bez poznání cíle a prostředků k cíli.

V nejvyšším stupni života jest podstata Boží, která jest zároveň poznání samo, jež určuje cíl všemu stvoření a jemuž ho nikdo neurčuje.

Z plnosti dokonalostí Božích plyne úplné zadostučinění jeho vůli a tím vzniká v Bohu oceán blaženosti a z harmonického souladu všech dokonalostí Božství jest krásou, v níž se snoubí nejvyšší spravedlnost s nejvyšší láskou a milosrdenstvím.

Život Boží, jak jsme ho viděli, již přirozený rozum, může dokázati. Víra a zjevení mluví o vnitřním životě, o Božství samém v sobě, v němž od věků žije a plesá nejsv. Trojice. Ve vidění božského vnitřního života, v němž Otec plodí věčné Slovo, poznáváje svou přirozenost, a v němž vychází Duch sv., nekonečná Láska, se ukolí každá touha lidská, člověk dospěje k blaženosti. V nejsvětější Trojici jest princip a střed celého duševního života, jest hlavním předmětem víry, z níž pochází každé i experimentní poznání Boha v mystickém životě. Předmětem víry jest vnitřní život Boží, jest to týž předmět, z jehož poznání žije Bůh sám a na nějž nazírají blažení v nebi. Jen způsob poznání z víry a z patření je rozdílným, neboť ve víře jest nedokonalé poznání, kdežto v nazírání jest dokonalé.

Boží dobrota se sdílí nutně ve vnitřním životě, Otec sdílí celou svou přirozenost Synu, Syn a Otec Duchu svatému.

Bůh ve svém milosrdenství a dobrotě dává nám přístupu k svému vnitřnímu životu způsobem přiměřeným našemu rozumu pod rouškou různých tajemství, ze svého božského pokladu udílí člověku svůj lesk podle schopnosti. Milostí nám udílí svou jasnost, ze svého Božství pozvedá tvora k účasti na Božství a na svém životě.

V témže stupni jako rozumový život se nalézá v Bohu láska, neboť Otec a Syn nesmírně se milují vespolek pro nesmírné dobro. A ta láska jest soupodstatnou Otci a Synu, žije, je to Duch sv., pouto mezi Otcem a Synem. *

* „Trois personnes toutes spirituelles, vivent de la même vérité par un seul et même acte de pensée; trois personnes vivant du même bien par un seul et même acte d'amour. Ces trois personnes divines constituent l'exemplaire eminent de la vie de la charité.“ P. Garrigou-L. — Dieu p. 510.

Člověk se stává milostí osvojeným synem Božím, podobným věčnému Synu, Bůh mu sdílí svou přirozenost, jak jsme slyšeli. Duch sv. plní duši naplněnou posvěcující milostí, takže jest chrámem jeho a uděluje jí lásku, účastenství na věčné Lásce a v duši začíná klíčiti nový život, jehož vrcholem je nazírání na Boha v nebesích a jímž se účastníme Božího života.

V jaké míře čerpáme zde na zemi tento božský život?

Člověk milostí se dostane do souměrného poměru k Božství, k němuž má spětí, novou přirozeností a novými schopnostmi. Prvním stupněm života jest víra, která souhlasí všemu, co Bůh zjevil, a je tedy začátečním poznáním vnitřního života. Víra se zdokonaluje až v nazírání, kde duše experimentně poznává v sobě přítomnost Boha a jeho života.

Víra však bez lásky je mrtvou, proto vyšším stupněm života Božího je láska, která nás pojí s Bohem a zůstane táž i ve věčném vidění Boha. V lásce spočívá dokonalost, dospěje-li člověk vytčeného stupně lásky, dospívá svého cíle na zemi, život jeho stane se plodným a užitečným ke spáse jiných, přebývá v Bohu a Bůh v něm, neboť Bůh je láska. A jako Kristus žije ve slávě Otce, tak i duše s ním spojená láskou žije tímž životem, neboť Kristus jest hlavou mystického těla, obživující všechny údy. Taková duše zůstává v Bohu a v jeho milování a přináší ovoce jako ratolest spojená s kmenem.

Postupem dospívá duše až k životu, v němž převládá nadlidský způsob působení Ducha sv. svými dary, v němž Duch sv. dává svědectví naší duši, že jsme syny Božími. (Řím. 8, 16. Cf. P. Garrigou-L. Perfection et Contempl., str. 148,1. sv.)

Milost Boží nás tedy uvádí ku prameni čerstvé vody vyššího, Božího života, sdílejíc nám princip poznání a lásky přiměřený a přirozený jedinému Bohu, z jehož lásky stává se takřka přirozeným člověku, aby mohl Boha poznávati a ho milovati zde na věky.

O Matce Boží.

Maria Mayer.

Jako věnec květin září skvostný řetěz legend kolem tvého jména. Jméno tvé je čisté jako perly, lahodné jako vločky květů, zářivé jako hvězdy. V milých knihách čítáváme čarokrásné příběhy: O růži, která voněla z věrného srdce tvého mrtvého žáka; o kejklíři, který si před tvým obrazem tancem vysloužil nebe; o vrátné, která utekla do světa, a jejíž službu jsi konala místo ní; o tvém příchodu do zbožných cel klášterních a o tvých návštěvách ve věrných duších. A o tom, jak v srdci nosíš sladkou rozkoš svého dítěte.

Jméno tvé vznáší se jako pestrý letní motýl nad lučinou.

Přešla jsi světem jako slunce. Prach neulpěl Ti na nohou. Andělé nesli lem tvého modrého pláště.

Duch svatý kdysi zapěl píseň. Sen o přítelkyni. O přítelkyni, krásné jako zora, krásné, neposkvrněné.

Ale když vysněná přišla, Bůh zapomněl píseň. Když Panna vystupovala, byla nádhernější než záře východu slunce.

„Pojď, nevěsto má!“ zpíval Duch svatý.

Jsi verš, Maria, jež vybásnil Duch svatý! Verš z těla a krve a duše. Jsi nejkrásnější slovo světa. Proto se slovo od prvopočátku s tebou snoubilo. A Bůh byl Slovo.

Krásná byla země, dokud byla rajskou zahradou. Ty však okrášlila jsi ji ještě nádherněji. Uštědřila jsi nám modrou hvězdnatou noc dvacátého čtvrtého prosince, děťátko v kolébce ze slámy, květinový domek nazaretský s přeslicí a hoblíkem. A celý ten krásný poklad legend, lesních kapliček a zvonů.

Proč je máj tak krásný? A jméno Matky jako zvuk houslí? Proč jméno Panny vzbuzuje úctu? Protože Ty jsi Marie! Protože jsi Matka a zároveň Panna! Ó, zázrak zázraků!

Jsi píseň, kterou Duch svatý zapěl naší zemi.

Naše srdce byla pusta a chladna. Teď v nich jako nebeská růže kvete jméno tvé.

Chudoba ve světle milosti.

F. Jan Ev. Urban O. F. M.

Svatý Patriarcho chudých, Otče Františku, oslavovaný, obdivovaný a přece opuštěný a nenásledovaný, sešli z plnosti svého věčného bohatství paprsek světla do srdcí těch, kdo čtou tyto řádky, aby prohlédli aspoň na okamžik mlhou ducha světského, který oslepuje zraky dítek této doby, a poznali velikost svaté chudoby, tvé nevěsty a paní, v její nízkosti, slávu její v pohrdání a plnost jejího bohatství v její nuzotě, aby pochopili, že všem platí slovo našeho Pána: „Kdo se nezřekne všeho, nemůže býti mým učedníkem.“ (Luk. 14,33.)

Chudoba jest slovo, které slyší dnešní člověk jen ve spojení s dvěma pojmy: s pojmem chudása a pojmem řeholníka. Jen jako o základním zlu lidské společnosti, jako o vředu, který se musí každým způsobem odstranit, se jedná dnes o chudobě. K tomu směřují, či mají směřovati všechny pokusy o rozřešení sociální otázky, ať už mají jméno kteréhokoli směru a barvy.

Ale jako při všem skoro, tak i zde je diametrálně rozdílná řeč a názor Evangelia, od názoru světa, vedení Milosti od tužeb doby. Svátý Ignác v Základu svých Exercií uvádí chudobu jako příklad věci ani dobré ani zlé. Ale tam, kde už mluví o křesťanech, kteří žijí z lásky a z milosti, kteří chtějí dáti svému Bohu nejen, co musí, ale vše - v rozjímání o třetím stupni pokory, tam už chválí chudobu jako nutný důkaz následování Krista. A je-li cílem tohoto časopisu království Pána Ježíše ne tak šířit, jako prohlubovat, není možno přejít chudoby, která jest jedním ze základních známek křesťanství a tudíž nutnou podmínkou dokonalosti.

Ale proč?

Což nepostavili nádherné domy Boží, kláštery, nemocnice zbožní, bohatí křesťané? A z čeho bude čerpat charita, budou-li všichni dobří křesťané chudí?

Právě z této chudoby. To vše nevykonalo bohatství, to vykonala právě chudoba. Neboť proto, že byli chudí, nemilovali bohatství a rozdali je na úrok Pánu. Byli chudí duchem. Bez této chudoby nebylo by nic.

Kdo nepochopí, že duchem Evangelia jest chudoba, ten nemá o něm a o celém božském učení ani jiskru porozumění.

A tím méně je schopným nástrojem milosti, tím méně může postoupiti v dokonalosti.

1. Cílem člověka jest spojení s Bohem. Ani zde na zemi, ani po smrti nelze si mysliti dokonalejšího a jiného spojení s ním, nežli láskou. Protože k účelu vše musí směřovat a podle účelu se vše oceňuje, je ten dokonalý, kdo je dokonalý v lásce. Lásce musí vše sloužit. Čím který úkon nebo která ctnost více pomáhá k lásce, tím je potřebnější, ano, nutnou k dokonalosti. Jako při každém počínání a úplně ve shodě se zkušeností učitelů duchovního života jest počínati cestu k Bohu negativně, odstraňováním toho, co jí překáží. Největší, vlastně jedinou překážkou, která nás odvádí od Boha, jest žádostivost. „Kořenem zlého jest žádostivost.“ (Ep. k Tim. 6, 10.) Tato však nemůže nic, nemá-li předmětu, po němž by toužila nebo na něž by nezřízeně pověsila srdce. Sv. Bonaventura v Obraně chudých (Apologia pauperum,

cap. VII): „... hnutí její jest v mysli, ale příčinu a potravu jí dodávají věci vnější. Chce-li tedy kdo tento kořen zlého vytrhnout, na obojí musí vzít ohled, jak na vnitřní žádost srdce, tak na vnější věci.“

Zřeknutí se však žádosti po majetku není nic jiného, nežli ctnost chudoby. Sv. Bonaventura: „Evangelická chudoba jest ctnost odříkající se časných věcí.“ Dobrovolným odřeknutím majetku tedy nebo ochotně a odevzdaně snášenou chudobou se odnímá látka nejhlavnějšímu pramenu zla, odstraňuje se největší překážka lásky k Bohu, a tudíž jest chudoba prvním prostředkem na cestě dokonalosti. A jako potlačení žádostivosti jest již k začátku duchovního života nutným, právě tak nutnou jest chudoba.

Z této úvahy plyne dvojí důležitý poznatek pro pravý pojem o chudobě:

Podstata chudoby není v „nic nemít“, nýbrž v odřeknutí. Jako každá ctnost nemůže ani chudoba spočívat v nějaké vnější věci, nýbrž ve skutku vůle.

Toto vnitřní odříkání věcí vnějších jmenuje sv. Evangelium chudobou ducha. Tato chudoba jest do jisté míry nutná nejen k dokonalosti, nýbrž i ke spasení vůbec: Aspoň tolik je potřeba se zříci majetku, pokud vede ke hříchu. Tím více jest však nutná pro ty, kdo chtějí jít cestou dokonalosti. Lne-li duše ke věcem časným, nemůže nikdy s úplnou svobodou se oddati lásce a vůli Boží. Čím více místa zaujímá v srdci majetek nebo starost nebo touha po něm, tím méně místa má v něm Bůh a starost o jeho vůli. Čím méně miluji jednu věc, tím více miluji opak: Čím menší je láska ke hmotě, tím větší je závislost na Bohu a náklonnost ke věcem duchovním, čím více ve mně působí věčnost, tím slabší je vliv věcí pomíjejících. V této vnitřní svobodě a nezávislosti ducha od hmoty je důvod a podstata chudoby. Sv. Bonaventura tamtéž: „Jestliže tedy toto odřeknutí jest dokonalým odstraněním kořene všeho zlého (žádostivosti) a vyvrácením babylonského základu hříchu, plným právem možno tvrditi, že chudoba ducha jest naopak kořenem a základem evangelické dokonalosti.“ (Ibid. 3.)

2. Ale i skutečná chudoba, která se nejen skrývá v srdci, ale která se jeví i ve skutečném odříkání majetku, je podmínkou dokonalosti pro všechny křesťany. I když se člověk rozhodnutím vůle osvobodí od touhy po majetku, přece mu zůstává možnost a pokušení i příležitost této žádostivosti podlehnout. A proto jen skutečným odříkáním může dokázat, zda jeho chudoba duchovní je skutečnou a nikoli pouhým sebeklamem. Tato touha nejen v srdci, nýbrž skutkem nic nemít, hnala a pudí sta a sta odhodlaných duší do řeholního života, a táž touha po odříkání otevírá ruce bohatších křesťanů k almužně a dobrým skutkům. Bez těchto projevů je pouhá chudoba ducha jen předstíranou, jen klamem. Prakticky: Není myslitelnou duše, která by se vážně snažila o dokonalost a při tom podléhala lakotě; nesrovná se dobře s touto touhou po dokonalosti záliba v šatech dle nejnovější módy, záliba ve vybraných pokrmech, po co možná pohodlném a nad stav zařízeném příbytku. To vše dle názoru duše, chtějící žiti v duchu Kristovu, patří chudým.

3. Spočívá-li podstata chudoby v odříkání, můžeme ve své úvaze jíti dále: Nejen majetek je předmětem žádostivosti, je tu i žádost těla, která brzdí duši na cestě k Bohu. Není to vyšším, jemnějším, dokonalejším chápáním svaté chudoby, zříkám-li se i této překážky a obětuji-li své touze po dokonalosti i dovolené požitky, zřeknu-li se těch výhod, které bych dle svého stavu mohl si popřáti, ale kterých si nechci dovoliti, abych se více přiblížil chudým skutečně, kteří na to nemají?

Nejsou jen statky časné, hrubě hmotné. Jest i majetek, který má i ten největší chudás: je to vlastní vůle, touha po cti, po uznání, vážnosti. Není to vznešeným porozuměním slovům Spasitelovým: „Kdo neopustí vše, nemůže býti mým učedníkem,“ — jestliže pod dojmem rozumím i nehmotnou, ale proto neméně vlastní svou vůli? „To jest ta vznešenost svrchované chudoby, jež vás, bratry mé nejmilejší, chudými na věci učinila, ale ctnostmi povýšila.“ (Řehole sv. Frant.)

Opust' vše a nalezněš vše. (Násled. Krista.)

Zřící se majetku je veliké, ale zřící se těla, zřící se touhy po samostatnosti, cti, uznání, a konečně býti tak chudým, že člověk nemá ani sám sebe a docela se odevzdá Bohu, to je největší, nejvyšší stupeň chudoby, kterou vidíme jen na — kříži.

4. A to jest nejdůležitějším důvodem pro chudobu, duším po dokonalé lásce toužícím: Zpodobení s Ukřižovaným Spasitelem. Nah následovati nahého na kříži Ježíše, nahého nejen šatem, ale zbaveného krásy, zdraví, života, přátel, cti, jenž ani ve smrti nemá, kam by hlavu sklonil! —

Z tohoto hlubokého chápání evangelické chudoby zrodila se skutečná, všeobecná chudoba prvních křesťanů: „Obec věřících však měla jedno srdce a jednu duši a nikdo z nich neřikal, že by něco z majetku jeho mu bylo vlastním, nýbrž všecko jim bylo společné... Vždyť nebylo mezi nimi ani žádného chudého, neboť ti, kteří byli majiteli polí neb domů, prodávající je přinášeli peníze stržené za to, co prodávali, a kladli je k nohám apoštolů. Rozdávalo se pak každému podle toho, jak bylo komu potřebí.“ (Sk. ap. 4,32, 34-5.)

5. A konečně nejen proto, že věci časné jsou potravou pro žádostivost, příležitostí k pýše, lakotě, sobectví, pohodlnosti a lásce k světu, je svatá, dobrovolná chudoba prakticky první ctností. Ale i pozitivně: Vždyť člověk musí něco milovat, musí na něčem viset, jeho srdce musí někomu nebo něčemu náležet. Nemá-li však nic, nemá-li ani domu ani věci ani peněz, přátel, zřekl-li se touhy po vyniknutí - komu bude patřit, čím se zabývat jeho srdce? Něco v něm být musí: Je-li prázdné věci stvořených, musí tam sídlit a zcela je vyplňovat láska k Nestvořenému.

Proto svatí odjakživa neznali cenu peněz. Proto opravdu duše po Bohu žíznící často nepočítají, až by jim mnohý vytkl lehkomyšlnost, kdo jich nezná. Proto je ztráta časná příliš nerozčilí. „Nic nemajíce a vším vládnouce.“ (2. Kor. 6, 10.)

Proto se odevzdávají pokorně vedení duchovních vůdců, aby ani zbožnost neměli jen vlastní. „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej vše, co máš... a následuj Mě.“ (Mat. 19, 21.)

To jsou známé zkušenosti duchovního života, které duše konají takřka instinktivně, puzeny pohledem na kříž. „Znáte tu milost Pána našeho Ježíše Krista, že totiž jsa bohat, stal se pro vás chudým, abyste vy zbohatli chudobou jeho.“ (2. Kor. 8, 9.)

„Hleďte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto ostatní vám bude přidáno.“ (Mat. 6, 33.)

„Neskládejte si pokladů na zemi..., ale poklady v nebi.“ (Mat. 6, 19.) „Jak těžko vejdou do království Božího ti, kdož mají peníze.“ (Mar. 10, 23.)

Evangelická chudoba, pozorována v tomto světle, není sice cílem, ale nutným prostředkem ke spasení a nutnějším ve vyšším stupni pro duše, toužící po dokonalosti, jsouc vnějším, z lásky vyrůstajícím důkazem vnitřního odříkání a závislosti na jednom jediném — na Bohu.

„Blahoslavení chudí duchem...“

Ať jsou jedno jako já a ty, Otče, jedno jsme.

Albert Málek

Co nejvíce zaráží a uráží nepřátele církve, jest její jednota. Zatím co oni stále čekají, hledají a snaží se ulepiti nějaký systém z tvarohu svých principů, církve tu stojí jako monumentální chrám, jednotná v celku i v jednotlivostech, prostinká, velebná, božská. Jest to prostě náplň velekněžské modlitby Kristovy před jeho umučením. Pán dodává, že sjednocení křesťanů bude světu důkazem o pravosti jeho poslání, jinými slovy: čím více budeme sjednoceni, tím hojněji budeme získávati přívrženců k ruce Kristově, a naopak čím méně budeme svorni, tím hubenější bude naše sklizeň na vinici Páně. Týž svatý Jan, který zaznamenal velekněžskou modlitbu Ježíšovu, když zestárl, míval dosti na tomto stručném kázání: „Synáčkové, milujte se vespolek“. Učedník, který spočíval na hrudi Páně při poslední večeři, znal jen jedině slovo spásy, jeho poslední odkaz jest obdobný posledním slovům Kristovým: vespolečná láska, toť tmel jednoty.

Vzijme se poněkud do pozeňnaného věku, kdy Spasitel dlel mezi lidmi. Představte si Ho ve vznešené chvíli, kdy ustanovuje nejsvětější Svátost oltářní. Oživme si slova jeho velekněžské modlitby a srovnajme svůj život se životem, jakého nám vyprošuje Kristus Pán před svým umučením.

Priznejme se, že jsme velmi daleko od pravého sjednocení. Moderní život se vším svým pachtěním po cti a slávě rozestrkal nás na tolik stupínek společenské důležitosti, že pro uhájení své posice nebo pro aspirace na místa ještě významnější nevidíme celku mystického těla Kristova, ulpívající na své osobní molekule, jež se nám jeví středem vesmíru.

Vzdáti se sebe, jaké to otřelé naučení moralistů, a přece jak málo lze nalézt duší, které je plní dokonale. Ten se vzdává statků a pozemských slastí, ale visí celou svou bytostí na počtách, jež se mu zdají potřebnější než úcta Boží. Onen používá svěřené sobě hřivny k diktatuře ne-li k tyranii nad dušemi, které se k němu s důvěrou obracejí. Někdo láteří na politiky a sám tyje z jejich přičinění. Jiný exkomunikuje samotáře, kteří si dovolují kritisovatí plytkost politických programů. Tak často se pod beránčím rouchem kryje hrot a nebo aspoň hrotek ješitnosti, který časem dozrává v roh a proměňuje beránka ve vrtohlavého skopce.

Český katolický život jest děsně rozerván nesnášenlivostí inteligence. Lid, jsa v ustavičném styku s přírodou, závislou úplně na milosrdenství Božím, žije ve zbožné resignaci. Katolická inteligence jako by neměla ušlechtlejší vášně než závoditi v uchvacování poslaneckých mandátů a četných míst. Arrivism v katolických řadách dosáhl stupně přímo katastrofálního.

Kam se poděla prostota prvních křesťanů, toužících jen po jediné cti na světě: aby se stali svědky Kristovými, prolejíce krev za víru. Čtème životy prvních mučedníků a poznáme, jaké to byly nádoby lásky. Láska žhla v jejich srdcích, láska byla jejich jediným životním projevem. Mezi námi však nelze ani mluvití o rodinném teple, o důvěrném soužití dítek Božích. Prostota stává se co nevidět obětí intrik a láska zmirá pod neomaleným tykadlem duchovních chroustů. Vroucnost jest nahrazena úřední zdvořilostí, studenější objetí hadího.

Jednou z nejzávažnějších příčin tohoto smutného stavu jest neuznávání hierarchie duchů. Všeobecné právo hlasovací vyvrátilo dokořán pojem relativity v lidské společnosti, a závislost časného blahobytu církevního na výsledku voleb zúrovnilo řadu kněží s politickými činiteli. Ne že bych podceňoval práci politických pracovníků, máť zajisté svou hodnotu pro obhájení práv církve, ale pro zevní organizaci nezapomínejme vnitřní hierarchie, jak ji ustanovil sám Tvůrce, uděliv tomu více, onomu méně svých darů. Nivelisace bývá záštitou pýše nebo závidosti, které by rády zabraly výsady milosti. Chci říci, že naši křesťané se nesnaží zaujmouti místo ve společnosti, které by jim příslušelo podle přirozených schopností duševních nebo duchovních, ale počínají si, jako by vrchnosti byly jen sluhy, najatými z milosti voličstva. Není mezi námi té svaté horlivosti, upínající všecku svou pozornost k cíli, a ne k vlastní osobě, jak to lze vidětí v úlech Božích, obcích řeholních. Není mezi námi té touhy po pokořování, jak ji vyslovil Spasitel, řka: „Nepřišel jsem, aby mi bylo slouženo, nýbrž, abych sloužil.“

Ctižádostivost jest známkou, že jsme ztratili směr a že myslíme v první řadě na sebe. Kde jest láska, není ctižádostí. Milující představený bude trestati z lásky a pro lásku, jak tomu učí svatý František Saleský, milující podřízený bude poslouchati s radostným srdcem, a ne ze strachu před trestem. Všichni budou ve stálém vědomí, že jsou částčkami mystického těla Kristova, že každá naše myšlenka, každé naše slovo, každý náš skutek jen tehdy mohou mítí nějaký smysl, budou-li v souhlasu s vůlí Boží. Při zdánlivých rozporech a nesrovnalostech, s nimiž se co chvíle setkává rozum neosvícený věrou, spravedlnost neprodchnutá láskou, budeme přesvědčeni, že se nic neděje bez dopuštění Prozřetelnosti, a že vše to se přihází k našemu vzdělání a zdokonalení. Pročítajme životy světců. I oni zkoušeli mravními i fysickými trampotami v tomto vyhnanství. Nebe se jim zdávalo nemilosrdnějším než kámen, ale ani nejděsnější muka jich nepřesvědčila, že by Bůh nebyl spravedliv, že by napřed bylo třeba hledati časných počt a časného blahobytu, a teprve potom království Božího. Dohadovati se svrabu ješitnosti u těchto bytostí stravovaných ohněm lásky hraničilo by se směšnem.

Láska nevyklučuje boje se zlem. Svatí se vrhali jako rozdrážděné včely na bludaře, nasazující símě hniloby do medu učení Kristova, ale všecka jejich strohost, ať vůči jiným či vůči sobě, byla úkonem téže lásky, obětující se až na smrt, a

také jejich protivníci neodolávali přitažlivosti jejich milujících srdcí. Okolí světců bývalo takřka vstřebáno do výhně jejich lásky.

Ach, nebozí světcové! Politikové je zahnali do těsné ohrádky: Qui sanctus est, oret pro nobis. — Kdo svatý, modli se za nás. Literáti jim vyhradili nebe hyperbol a dutých frází. Nebýti liturgie, skoro by se nevědělo, že existovali.

Je-li stav věcí povážlivý, nikterak není zoufalý. Zbývá nám ještě jeden, a to nejjistější způsob, jak bychom obnovili své vyhaslé zdroje lásky: úcta k Panně Marii. Přesvatá Panna nejen že jest prostřednicí mezi nebem a zemí, jest i na výsost moudrou, opatrnou a spravedlivou matičkou. Tak jako tmelem rodinné shody bývá přechasto láska matčina, tak i v našich neshodách a různicích jest třeba hledati rozsouzení a usmíření u Marie. Ona rozežhaví srdce vlašných, potře pýchu silných a potěší zármutek slabých. Na jejích prsou budeme dýchatí rajské vánky svobody Boží, takže nijaké pozemské příkoří nás nestrhne v bývalou naši nedůtklivost, naše mrzoutství a naši malomyslnost. Naše svornost bude úměrná naší víře v její všemohoucí přímluvu, a potom naše sjednocení obrodí i onu druhou, bohužel, větší část našeho národa, která až dosud ležela ladem.

Na moři.

Dr. Bedřich Vašek.

Devátý den na moři.

Jak je dnes tiché! Co jsme vyjeli z přístavu, nebylo ještě tak klidné. Tak tiché. A přece se vlní. Jen docela maličko se vlní, ale přece se vlní. To širé moře, které mě a naši loď obklopuje daleko na sever a daleko na jih, daleko na východ a na západ, to moře nezná klidu naprostého. Větry a větříky udržují je v pohybu stálém. — Ó duše má, kéž jsi uchráněna toho neštěstí, abys propadla, dokud v těle jsi, naprosté nečinnosti! Kéž vítr a vánek Ducha sv. stále tě ovívají a zviřují! Ve světě je tolik třeba svatě činnosti. Moře volající po váncích a po větru je skoro nekonečné kolem nás! Ó tajemný vánku Ducha svatého, věj!

Kéž jen dují stále ty vichry Ducha svatého v slabou, nehodnou duši mou!

Kéž zvlní v ní vše, zvlní až do hlubin vše, co je svatého života v ní schopno!

*

Stojím na palubě u místa, kde je vyvěšena mapa s vykreslenou drahou, kterou již urazila naše loď. Kde teď jsme? Právě na jih od Irska. Od Irska: ostrova svatých. A hledím s paluby na sever, tam kde v neviditelných dálkách leží zelené Irsko, a vzpomínám na utrpení, jež katolická víra tam prodělala, na zlobu, jež ji ubíti chtěla prostředky nejdábelštějšími, na dlouhá století, po něž katolictví na zemi ve strašných mukách se svíjelo a svíjelo. A vzpomínám na nepřemožitelnou sílu, jež tohoto katolictví zhynout nenechala, takže dnes, když století pronásledování minula, víra tam vesele a radostně se zelená a zkvétá...

Ostrov svatých.

Divil jsem se v Americe: z krajů českých a moravských, i takových, jež jsou pověstny svou náboženskou vlašností a svým náboženským odumíráním, nalezl jsem vystěhovalce české a moravské v Americe, jejichž víra planoucí a nadšená mě uváděla ve svatý radostný úžas? Odkud jenom ten její žár? V blízkosti a uprostřed žhavé víry Irčanů žili v Americe tito naši krajané a jejich víra rozžhavila se těž a stala se velikých obětí schopna též a zazářila též radostně jako hvězdy na nebi...

Hle, jak silní jsou oporou slabých!

Ostrove svatých, s paluby tam k severu Ti do dálek rukou vděčně kynu na pozdrav...

*

Neděle je dnes.

Sloužil jsem ráno mši sv. Je na lodi všeobecně známo, že i mezi cestujícími i mezi zaměstnanci je slušné procento katolíků. Při nejmenším třicet. Ke mši sv., již jsem ráno sloužil o 8. hodině ve společenském sále na lodním oltáři, přišlo jich 6. Kde byli ostatní? Spali? Ostýchali se? Podceňovali mši sv.? Byli z těch katolíků, kteří svou víru nenávidí? Nevím. Vím jenom tolik, že nepřišli. Jejich nedbalost jako těžká můra dusila přítomné.

Je to katolicismus evropský. -

Na deset hodin byla v témže sále bohoslužba protestantská. S hrdostí tam šli protestanté. Bez bázně lidské vzali si kancionály do rukou a zpívali. Byl jich pěkný počet. Nezpívali zrovna krásně. Ale zpívali statečně. Posilněni a s hrdostí se rozcházel.

Katolicismus evropský, jak je kolikrát zbabělý, lenošný, dolekaný, neuvědomělý, nečestný! Jak se stydí pak často sám před sebou!

Hanba, hanba, hanba této zbabělosti!

Hanba této lenošnosti!

Hanba této neuvědomělosti!

*

Vzpomínám na katolicismus americký.

I tam jsou některé smutné stránky. Některé i velmi smutné stránky.

Ale jedna věc je tam veliká: Ti, kdož katolíky jsou, to jsou katolíci přesvědčení, nebojácní, podnikaví, oběti schopní. Ti vzali si k srdci slovo Páně: „Nebojte se, maličké stádo!“...

Málo poměrně je katolíků ve Spojených státech amerických: jen nějakých 20 milionů z celkového počtu obyvatelstva 110 milionů. Tedy kolem 20 proc. A ti vytvořili si katolické školství, o jakém se v Evropě ani nezdá, od škol obecných až po university. V duchu vzpomínám, jak jsem stál v nádherných budovách velikých katolických universit ve Washingtonu, Georgetownu, Chicagu, St. Louis, Omaha, vzpomínám na to, že např. na jediné katolické universitě ve Washingtonu studuje na 3000 akademiků, že krásné místnosti katol. university v Georgetownu dovedou pojmouti do svých místností jen část absolventů nižších škol, již se ucházejí o přijetí na universitu, vzpomínám na stesk rektora katolické Fordham University v New-Yorku, že musil též tolik uchazečů odkázati!

Nebojte se, maličké stádo...

Vzpomínám na katolické katedrály v největších městech amerických, vybudované všechny v posledních desetiletích, směle hlásající pevnost přesvědčení katolického i v největších střediscích Ameriky.

A vzpomínám eucharistického kongresu v Chicagu, který byl skvělou manifestací pro Krista svátostného, manifestací, před jejíž ohromností v úžase oněměla Amerika - i Amerika nevěrecká, i Amerika protestantská - manifestací, kde statisíce se sešly, aby před tváří celého světa padly na kolena před Kristem svátostným...

Nebojte se, maličké stádo!

Katolicisme neohrožený, jenž cílevědomě kráčíš vpřed, jenž velkodušně přinášíš nejvyšší oběti, aby království Kristovo rostlo a štěstí duší bylo rozséváno, katolicisme velkých obzorů, velké víry a velké lásky, buď pozdraven!

*

Včera jsem na palubě ukončil četbu Nového zákona.

Jak sladké to bylo zde na lodi v osamocení denně po několik hodin seděti jako Maří Magdalena u nohou Páně a naslouchati jeho slovům! Jakým štěstím to bylo býti mezi posluchači sv. Pavla, Petra, Jakoba...

Kolem mne do nedozírných dálek se rozprostírající moře: ještě více než moře překonávají všechny hranice prostoru výroky Páně: žádné dálky nemohou vzdorovati jich platnosti. — Kolem mne moře, jež již po věky jest rozlito po těchto částech země: od věků do věků nepomine pravda slov Pána Ježíše. Podivná nevyličitelná modravost moře nedovolí zraku, aby pronikl dolů do závratných hloubek dna: kdo pochopí tajemství v Písmě sv. ukrytá.

Neobsáhlé moře pode mnou a kolem moře. Ještě neobsáhlejší moře v mých rukou!

Opravdu: Jak sladko jest seděti u nohou Ježíšových! Mluv, Pane! Mluv! Neboť slyší sluha tvůj! Sladký učiteli nebeské pravdy, uč neumělého! Strhej šupiny s očí mých, ať v nekonečné pokoře jasněji mohou hleděti do zamlžených obzorů nepochopitelných tajemství svých! Hladová je duše má zde na vyprahlé poušti: ó, sypej s výšin nedostupných sladkou manu pravdy tvé, ať sbírá duše má a ukájí svůj hlad!

Malá knížičko Nového zákona, kolik blaha je v tobě ukryto pro duše všechny, jež v pokorné víře v tobě sbírají sladkou manu srdcí, Duchem svatým tam bohatě rozhozenou!

A chápu slova mladého Holanďana, s nímž jsem se včera ve večerním šeru procházel po palubě, a jenž mi pravil: „Můj tatínek třikrát denně - po každém jídle — četl aspoň na několik okamžiků z Písma sv. a přemýšlel o tom, aby stále v sobě osvěžoval a posilňoval život z víry!

K R Ů P Ě J E

Makarius Egyptský (5. - 6. století).

O pravém životě dítek Božích.

Ti, jimž dostalo se té milosti, býti „dítěmi Božími“, „zrozenými s nebe“, z Ducha svatého — kteří mají v nitru svém Krista, který je osvěcuje a sílí, nacházejí se rozmanitým způsobem pod vedením Ducha a zakoušejí v srdci svém v duchovních pobídkách účinky milosti.

Někdy užívají radosti jako při královské hostině a jásají v nevyslovitelné rozkoši a radosti. Jindy jsou jako nevěsta, která okouší božské rozkoše v přítomnosti svého ženicha. Brzy jsou jako andělé bez těla, tak lehce se pohybují ve svém těle. Jindy jsou jakoby zpiti nápojem, radostí opojeni v duchu z posily božských tajemství.

Pak pláčí a nařikají nad pokolením lidským a z jich nitra vychází úpěnlivá prosba za celé pokolení Adamovo — lkají a pláčí, poněvadž jsou rozohněni z „lásky Ducha“ k lidstvu.

A znovu rozehřívá se nitro jejich takovou slastí a láskou Ducha, že, kdyby to bylo možno, rádi by pojali v srdce své všechny lidi bez rozdílu, i dobré i zlé. Nyní, kdy uzřeli znamení kříže, působí v nich mocně milost a rozlévá do všech údů i do srdce takový mír, že duše pak z toho ustavičného štěstí jeví se co nevinné dítě. Tu neodsuzuje již člověk ani Žida ani Řeka, hříšníka neb světáka; naopak člověk vnitřní zírá na všechny lidi okem čistým a těší se z celého světa a rád by miloval ve svaté úctě celou duší svou i Řeky i Židy.

Nyní v pokoře Ducha ponižuje se tak pod všechny lidi, že pokládá se za posledního a nejmenšího; zato pak žije z milosti Ducha sv. v nesmírné radosti.

Jindy jsou jako hrdina, jenž běře královu výzbroj a táhne do boje proti nepříteli, udatně bojuje a získává vítězství. Neboť člověk Ducha dovede též chopiti se nebeských zbraní Ducha, táhne do pole proti svým nepřátelům, bojuje proti nim a „sráží je k svým nohám“.

Někdy žije duše ve velkém klidu. Jest ticho v nitru jejím. Okouší jen duchovní radost, nekonečnou slast a svatost. Jindy jest poučována milostí v nepochopitelném důmyslu, moudrosti a vyšším duchovním poznání o věcech, jichž lidská ústa a jazyk ani vysloviti nemohou. - V jiné době jest jako zcela obyčejný člověk.

Duše opravdu milující Boha a Krista může vykonati třeba tisícerá díla spravedlnosti, v její neutišitelné touze po Pánu není to nic, ani jako by ničeho nevykonala. A kdyby se třeba zničila posty a bděním, připadá jí to, jako by ani se nezačala cvičiti v ctnosti. A byla-li by poctěna rozmanitými dary Ducha sv., a kdyby uzřela nebeská zjevení a tajemství — v její nezměrné lásce k Pánu jest jí, jako by ničeho neměla. I kdyby dítky Boží vírou mohly nahlédnouti do tajemství Božích, i kdyby mohly okusiti nebeských rozkoší milostí — přece nedůvěřují sobě, jako by snad něco byly - ...

Naopak, čím větší jest jejich duchovní bohatství, tím chudšími sobě samým připadají. V jejich duchu září jen velká, neutišitelná touha po nebeském Ženíchovi; neboť „Kdo jí mé tělo, ještě více hladoví, a kdo pije mou krev, ještě více žízní!“

Obličej majíc odhalen, oko nepohnutě upřeno na nebeského Ženicha v jeho nevyslovitelném duchovním světle, získává duše zcela jistě spojení s Ním... Očištěná Duchem svatým, posvěcená na těle i na duši, jest poctěna milostí, býti čistou nádobou k přijetí nebeské masti, státi se příbytkem pravého nebeského krále: Krista.

V pravdě jest krásné, když duše se zcela zasvětil Pánu a jen k Němu lne. Věru šťastná a svatá jest duše, jež jata láskou Ducha byla důstojně zasnoubena Bohu, věčnému Slovu. Nyní má hlásati, ano, volati: „Jásá duše má v Pánu! Neb On mne oděl oděvem spásy, zahalil oděvem rozkoše. Jako ženicha ozdobil mne korunou, jako nevěstu skvosty!“ Hle, tak žiješ vpravdě věčný život! Neboť od tohoto okamžiku spočívá duše tvá v Pánu. Tys vpravdě to žádal od Pána, žíti pravý život!

Kolébání Ježíška.

Přeložil O. F. Babler.

Maria v síni usedá,
synáčka svého kolébá.
Na klín si vzala drahé
děťátko holé a nahé.
Ze slz, jež oko naše prolije,
děťátku koupel uchystá Marie.
Srdce naše jesličkami je,
do nichž děťátku ustele Marie.
Chudoba naše pytlíkem slámy je,
na nějž děťátko položí Marie.
Něha naše poduškou měkkou je,
již děťátku pod hlavu dá Marie.
Naděje naše pokrývkou je,
jíž děťátko přikryje Marie.
Láska naše povijan je,
jímž děťátko zabalí Marie.

„Schön christenliche Catholisch Weinacht.“ Augsburg 1590.

Sebeodevzdání v zápalnou oběť milosrdné Lásce Boží.

Sv. Terezie od Jezulátka

Bože můj, blažená Trojice! Toužím Tě milovati a působiti, abys byl milován. Chci pracovati k oslavení církve sv., zachraňujíc duše na zemi a vysvobozujíc ty, které trpí v očistci. Dychtím naplniti tvou vůli a dosáhnouti stupně slávy, který jsi mi připravil ve svém království. Zkrátka toužím státi se svatou. Avšak cítím svou slabost a proto Tě prosím, můj Bože, buď Ty sám mou svatostí! Protože jsi mne tak miloval, žes mi dal svého jediného Syna, aby byl mým Spasitelem a mým Snoubencem; nekonečné poklady jeho zásluh patří mně a já Ti je obětuji plna štěstí, prosíc Tě, aby ses na mne díval přes Tvář Ježíšovu a přes jeho Srdce hořící láskou. Obětuji Ti ještě zásluhy svatých - v nebi nebo na zemi - jejich úkony lásky právě tak jako sv. andělů. Konečně Ti obětuji, blažená Trojice, lásku sv. Panny, mé drahé matky, i její zásluhy. Jí odporoučím své odevzdání a prosím ji, aby je přednesla Tobě! Její božský Syn, můj milovaný choť, řekl za pozemského svého života: Vše, oč budete žádati Otce mého ve jménu mém, dá vám. A proto jsem si jista, že vyplníš mé touhy; vím, že čím více chceš dáti, tím více dáváš toužiti! Cítím ve svém srdci nesmírné touhy a s důvěrou prosím Tě, abys přijal ve své vlastnictví mou duši. Ach, nemohu přistupovati tak často ke sv. přijímání, tak často, jak bych chtěla. Ale, Pane, což nejsi všemohoucí? Zůstaň ve mně jak ve svatostánku, nevzdaluj se nikdy od své drobné oběti!

Chtěla bych Tě potěšiti za nevděk lidí a prosím Tě, abys mi odňal mou smutnou svobodu Tobě se znelíbiti! A když někdy klesnu ze slabosti, kéž tvůj božský pohled očistí mou duši, sžehne všechny mé nedokonalosti jako oheň, který přetvořuje vše v sebe!

Děkuji Ti, Bože, za veškeré tvé milosti, které jsi mi udělil, zvláště, že jsi mi dal projiti výhnní utrpení. S radostí budu pohlížeti na Tebe, třímajícího žezlo kříže, až přijdeš v poslední den. Protože jsi mne učinil účastnou tohoto kříže, doufám, že se Ti budu podobati v nebi a že uzřím zářiti na svém těle rány tvého utrpení.

Doufám, že po pozemském vyhnanství budu Tebe požívati, avšak nechci shromažďovati zásluhy pro nebe. Chci pracovati jen pro tvou lásku, s jediným úmyslem učiniti Ti radost, potěšiti tvé svaté Srdce, zachrániti duše, které Tě budou na věky milovati. K večeru tohoto života objevím se před Tebou s prázdnýma rukama, neboť nežádám Tě, Pane, abys počítal mé dobré skutky ... Všecky naše spravedlnosti mají skvrny v tvých očích ... Proto se chci přiodíti tvou vlastní spravedlností a od tvé lásky přijmouti Tebe na věky. Nechci jiného trůnu a jiné koruny než Tebe, můj miláčku.

Čas jest ničím, jeden den jest jako tisíc let; proto můžeš mne připraviti, abych mohla předstoupiti před Tebe!

Abych žila v úkonu dokonalé lásky, odevzdávám se Ti jako zápalná oběť tvé milosrdné lásce a prosím, abys mne bez ustání stravoval, abys mou duši zalil proudy své něhy nekonečné, abych se tak stala mučednicí tvé lásky, můj Bože!

A až toto mučednictví mne připraví, abych mohla předstoupiti před Tebe, kéž mi dá konečně zemřítí a kéž má duše se ihned rozletí k věčnému objetí tvé milosrdné Lásky!

Při každém úderu srdce chci Ti, miláčku můj, opakovati nesčíslněkrátě tuto svou oběť až do té chvíle, kdy zmizí stín a já budu moci opakovati Tobě svou lásku ve věčném patření tváří v tváří!! ...

K úvaze.

Levate capita vestra ...

Pracujeme, každý ve svém povolání. A kolikrátě pracujete tak, jako by ta práce byla vaším bohem. Zcela se do ní ponoříte svou celou bytostí, ztratíte se v ní a zapomínáte na její spojitost v celkovém uspořádání světa. Zapomínáte, že ta práce má svou vlastní hodnotu jen příliš omezenou. Kdo se spokojuje s hranicemi této částečné dokonalosti, je-li trochu hlubší, prožije v příšerných mukách malost toho, do čeho vložil tolik ohně. Práce nemá býti jen vybíjení naší energie, má býti hledáním hodnot, pravých hodnot v ní. Jediná pak hodnota v práci jest její vztah k Bohu, její část bytí, její hřivna, ze které máme vyzískati Boží oslavu a čest. Pracujeme, ale ne jako krtci! Buďme orli svou prací. Zdvíhejme ji a jí sebe stále výše, k Bohu! Nezapomínejme, že práce naše musí býti jen prostředkem, že není sama

sobě posledním cílem. Jen tak nás práce nezahrabe do hmoty a všednosti, jen tak zvítězíme nad hmotou, když v ní budeme hledati to, co do ní vložil Bůh, když jí uijeme k vzestupu k Bohu. Jinak nás hmota uhněte a zatlačí do bahna svou hrubou tíží. B.

Upozornil jsem na nepřístojnosti v různých kalendářích a divadlech zvláště katolických. Bylo zle. Prý jsem tuze přísný. Kdo by nebyl, když čte františkánské číslo nějakých novin, psaných katolíky pro katolíky a tam za chvalozpěvy na čistého chudáčka z Assisi se předvádí nejnovější dámský plesový úbor, „přirozeně“ s nahými pažemi. Což ani katolické ženy se nedovedou osvoboditi od otroctví znemravňující módy? I katolické ženy se svým jednáním vysmívají krvavě vážným příkazům sv. Otce a biskupů? I ony víří v reji slizkého hada ...? Sv. Františku, co bys učinil s nimi? Jistě že bys odpásal ten svůj ostrý provaz a zamával jím kol té nahoty. Ale ne, ty bys to neučinil! Ty dámy by k tobě prostě nešly. Kde pak ony, z nejvznešenější společnosti k tobě, chudáčku rozedranému a neholenému! Ony si tě musí nejprve zkrášlit na svých obrazích, vymódití poesii ptáčinkovskou a pak - pak - nakreslí za celou chválou i upřímnou obrázek kokety s holými pažemi, zatím co ty ses válel v trní, abys umičel, tělo... Redaktor.

Bůh plni proroctví:

Národ [totiž] a říše, která by nesloužila Tobě, zahyne, a národové zpustošením pohubeni budou.

Isaiáš 4 X. 12.

HOVORNA

N. S. B. Sv. František založil Menší bratry, kteří neměli ničeho míti ani klášterního jmění. Později bylo dovoleno části Menších bratří míti něco aspoň pro klášter. Ti, kteří přijali toto zmírnění, slují konventuály, nebo u nás minority. Františkáni jsou spojené přísné větve Menších bratří, kapucíni byli založeni jistým M. Bassim. Slují kapucíny od dlouhé kapuce, s níž si jejich zakladatel představoval sv. Františka. - Díky za uznání.

I. Č. v. I. Bývám vždy tolik potěšen pod dopisy, které mi občas potvrdí, že přece nepracujeme nadarmo. Z duší Vám podobných skládá se naše užší duch. rodina. Snažíme se býti od čísla k číslu lepší. Modlete se za nás, ať se nám to daří s Boží pomocí a k Boží slávě.

Fr. K. v. P. Nemějte obav, formátu nezměníme. Víme, že jest praktický. Písmo ale musíme rozhodně změnit. Ostatně, rozmanitost jest dobrá. Letos budeme tisknouti typem Bodoni. Jest to typ elegantní a přece jasný.

„Čistota“. Proč je tak vynášena? To se jistě neptáte, že byste pochyboval o správnosti tohoto vynášení. Chcete slyšeti asi jen shrnutí těch důvodů. Nuže, čistý dává Bohu vše, co má. Čistý člověk proto patří celý Pánu. Světlo pravdy Páně přelévá se doň. Čistý člověk svítí pravdou a Bohem v sobě. Sám vidí daleko a mnoho, neb čistí Boha viděti budou. To světlo pak z nich vyzařuje širokými kruhy. Čistí působí daleko prostorově i časově. Lépe a dále vidí. A co vidí, ukazují druhým. Proto se za čistou hvězdou táhne celá mléčná dráha. Rozumíte?

M. R. A přece nejsme dosti přísní v otázce cudnosti! Dobře rozlišují pruderii od zdravé citlivosti. Asi jste nepochopila, nač jsem narážel. Tím lépe pro Vás. Nebudu Vás přece upozorňovati ještě, v kterém kalendáři jsem co závadného shledal. Ženou nepohrdáme, právě naopak hájíme její důstojnost, když hájíme její cudnost.

N. H. Zlobíte se na článek p. Tichého. Tichý jest operatér a operace bolí. U nás však kostelní hudba a zpěv operace a to radikální opravdu potřebují. Ostatně, ten řez Vás nemusí tolik boleti, neb T. namáčí své pero do krve svého Boha a jeho čest milujícího srdce.

Co se děje v Římě? 17. října, prohlásil sv. Otec přes 180 kněží a řeholníků mučedníků zářijové revoluce, francouzské za blahoslavené. Naše doba nivelisace potřebuje občas připomenutí, že je třeba hrdinství. Doba věštící zánik, vyžití a senilnost křesťanství musí si občas uvědomiti, že musí míti velkou vnitřní sílu ta církev a to náboženství, které vede svou silou až na popravěštně své děti a to s úsměvem na rtech a jako beránky. A u nás taková poušť! Francii beatifikují každý měsíc někoho a my jako bychom nevěděli, co to znamená pro křesťanský národ dávatí světu světce!

Předání rodného domku Pia X. jeho rodné obci Riese. Sestra sv. Otce Pia X. odevzdala rodný domek svého bratra své obci. Stalo se to způsobem velmi slavnostním. Domek přijímal starosta, který prohlásil, že obec jest hrda na takovou památku. Inu, krev světců. Italové dovedou si světců, byť dosud nekanonisovaných, vážiti!

Pomník sv. Františku. Město Milán staví velkolepý pomník sv. Františku. Základní kámen byl položen za oficiální účasti veřejných autorit.

Proti neslušné módě. Španělští biskupové vydali společný pastýřský list, ve kterém odsuzovali řádění nekřesťanské módy, které se otrocky podřizují i dámy, které chtějí slouiti katoličkami. Své věty shrnují takto: Katolík nesmí jíti na divadla, která opěvují hřích, nesmějí odbírat časopisy a noviny, které soustavně podřívají dobré mravy. Křesťanská morálka se musí šetřiti v tělocviku i ve sportu. Biskupové odsuzují příliš krátké šaty a promiskuitu pohlaví při sportu, která podporuje smyslnost. Zavrhuje nemravné tance a velí bděti nad dětmi, aby do takových tanců nechodily. Připomínají důrazně ženám, že zbožnost nemůže se sloučiti s výstřelky dnešní módy. Neposlušným budou odmítnuty svaté svátosti. Biskupové konečně poukazují na svatou povinnost rodičů ve výchově dítek v tomto ohledu. Vrátime se i tomuto problému ve statí k úvaze. Nehoršete se pro ni na nás!

Řeholní řády v Německu. Německo má ke své duchovní a tělesné pomoci 11.250 řeholníků a 71.700 řeholních sester. To se dá potom něco dělati. To potom jest snadno obměkčiti nebe!

Sjezd německých katolíků. Dne 25. srpna pořádali němečtí katolíci svůj 65. kongres, který všechny dosavadní naprosto překonal. Celý sjezd se krystalisoval kolem myšlenky: Kristus jest naším králem! Na sjezdu se sice také mluvilo, ale především vážně jednalo o zvýšení charitativní činnosti a péči pro katolíky v diaspoře, o podpoře vědecké práce ve smyslu obrany Kristovy nauky.

Malínské porady o sjednocení církve. Kardinál Mercier pořádal ročně ve svém paláci porady s představiteli anglikánské církve ohledně možného spojení a navrácení se anglikánské církve k mateřské církvi katolické. Tyto porady začaly letos zase pod předsednictvím nástupce velkého kardinála, arcibiskupa Van Roey. Přítomen byl jako obvykle Lord Halifax.

Posvěcení čínských biskupů. Na svátek sv. apoštolů Šimona a Judy posvětil sv. Otec šest domorodých čínských biskupů. Obřadům byla přítomna čínská delegace a čínští studenti z Belgie a Francie. Toto svěcení jest korunováním dlouhého úsilí sv. Otce dáti misijním územím domorodou hierarchii. V Číně se mu to podařilo plnou měrou. Voláme novým pastýřům: Ad multos annos!

Konverse. Velký rozruch způsobila konverse norské spisovatelky Sigf. Undsetové, neboť její sláva jest nedávná a její věhlas nesmírný. Čím jest pro Švédsko Selma Lagerlofová, tím jest pro Norsko Sigf. Undsetová. Země tato má jen 2 a půl mil. obyvatel a přece se vydávají její knihy v obrovském nákladu. Jest to okolnost velmi výmluvná. Co ji přivedlo do církve katolické? Co bylo příčinou toho, že přijala dávnou víru svých předků? „Až dosud žila jsem v pohanství,“ praví sama. Národní státní náboženství luteránské, v němž byla vychována, v ní neučinilo žádného hlubšího dojmu. Když měla 15 let, přijala šosácky jako ostatní své první přijímání, konfirmaci a pak bylo po všem; více jí luteránství dáti nemohlo. Cítila prázdnotu vnitřní, hledala něco, co jí stále chybělo, po čem stále nepokojně toužila, počala studovati dějiny a konečně to našla, byla to ta nenáviděná církev katolická. Její intelligence byla příliš velká, než aby nedovedla překročiti hradby předsudků a lží, jimiž její národní církve obehnala skoro neproniknutelně církve katolickou. — Novoyorský časopis „The Sentinel of the Blessed Sacrament“ sděluje, že značný pokrok učinila práce pro obrácení Židů na víru katolickou. Protestantický proselytismus nemůže konkurovati se silou katolické víry, modlitby a svátostí. Obrácení Židé dávají přednost katolictví před protestantstvím, poněvadž dle jejich názorů a

poznání katolictví vyniká svou solidností, přitažlivostí, praktičností, zkrátka svou pravdou nad každou jinou denominací křesťanské církve. V Novém Yorku nedávno pokřtěný Žid počal velmi horlivě organisovati Ligu obrácených Židů, aby každý z nich se stal apoštolem svému národu.

Tšt.

LITERATURA

PLON, Paris: *Chroniques*, 2. Bohatý sborník mladé francouzské generace, který obsahuje básně a essaye od Bernanose, Massise, Cocteaua, Deremenghena, Levauxe. Věci jsou nestejně ceny, ale ze všech vás ovívá svěžest a touha dostat se k životu a vybědnouti z ustrnulých, přijatých, ale nepravdivých předsudků. Vzácná jest úvodní studie o božské politice čili o Prozřetelnosti Boží od zesnulého duch. vůdce Psichariho P. Clérissaca. B.

L' ART CATHOLIQUE, Paris, *Renée Zeller*: Le Bienheureux Henri Suso. Zeller zahloubala se do pokladů německé mystiky a jako výsledek leží před námi roztomilá knížka. Spisovatelka líčí něžný život tohoto pěvce Boží moudrosti dle jeho spisů, učí chutnati dužnaté plody Susonova pera, namáčeného ve žhavé krvi lásky. Kdo se chce poučiti o bl. Susonovi, musí sáhnouti vedle jiných knih i po tomto klenotu i historické i umělecké ceny.

Taurisano: Les Fioretti de Ste Catherine de Sienne. Osvědčený historik P. Taurisano sebral jemné a krásné legendy o sv. Kateřině S. ze spisů ze XIV. století, na nichž se ještě chvěje pel trecenta. K legendám těmto druží se úryvky ze života světice, psané bl. Raymundem, několik jejích listů, její dialog o dokonalosti a konečně překrásná její poslední modlitba. L.

HERDER, Freiburg i. Br.: Momme Nissen O. P. Der Rembrandtdeutsche, Julius Langbehn, 350 str., lex. 80,7 Mk 50. Momme Nissen, malíř, konvertita a dominikán, vydává život oné zajímavé osobnosti, kterou byl Julius Langbehn. L. hledal pravého ducha německého, odsuzoval protestantské suché doktrinářství a hledal ducha germánského v Rembrandtovi. Jeho kniha Rembrandt als Erzieher vzbudila sensaci. Nikdo neznal autora, ale vydání stihalo vydání. Autor byl znám pod jménem Der Rembrandtdeutsche. L. šel ale dále ve svém vývoji a přišel ku pravé velikosti německého národa, ke katolicismu. Konvertoval a žil vzorně nábožensky, jsa mysticky zanícen a žije v úplném neznámu, ač horečně bylo pátráno po autoru senační knihy. Jeho žák, malíř Nissen, vydal konečně jeho život. Líčí nám ho jako milovníka pokory, chudoby, ticha a neznáma. Ukazuje nám ho v celém jeho zápase ukázati svým krajanům největší ideál. Biskup Keppler napsal ke knize předmluvu. Přeji knize, poměrně laciné i u nás hojně rozšíření! S. B.

MÜLLER, München: *Karrer*: Franz von Sales. Karrer podává v této drobné, úhledně tištěné knížce ocenění života sv. Františka a potom podává nejkrásnější perly spisů tohoto líbezného sv. Učitele, uspořádané do jakési stručné příručky duchovního života. r. o.

TÉQUI, Paris. *Louismet*: 416 s., 7'50 fr. La contemplation chrétienne. Programový spis školy hájící nejširší pojetí slova mystika a volající k ní všechny vrstvy. Pokud volají oni autoři k pokorné snaze sblížení s Bohem, doporučuji i tuto L. knihu, ač jeho názorů o šíři pojmu nazírání a mystiky všichni nesdílejí. L. běře nazírání ve smyslu nejobecnějším, které shrnuje pod slovem „umění láskyplně obcovati s Bohem“. Ale věc, kterou podává L., všem doporučuji, totiž snažiti se stále a stále více znáti a milovati Pána, dlíti s ním co nejvíce v mysli a v srdci. Jinak jest dílo tak jemné a krásné a s užitekem a požitkem je přečte každý, kdo usiluje o pokrok ve vnitřním životě. B-o.

Louismet: Miracle et mystique. 293 str., 5 fr. Autor hájí svůj shora zmíněný názor o šířce pojmu mystiky a snaží se dokázati, že pouze jeho názor jest správný. Věc ovšem není tak jednoduchá, když si přečteme texty, které z mystiků, bez trhání souvislosti, podává zase škola opačná. Přineseme obsírnou, důkladnou informaci o této otázce ve vsí jasné objektivnosti. Zcela ve smyslu své teorie končí L. svou knihu frapantním heslem, že jen mystik zaslouží si plně jméno člověk, protože pouze on pochopil hluboký a božský smysl života. B-o.

KUNCÍŘ, Praha: Spisy sv. Františka. Konečně máme v češtině pohromadě všechny čisté perly, které vytryskly ze zlaté škeble srdce Františkova. Jak vás unese výše hned ta úvodní píseň bratra Slunce! Jaká čistota, něžnost a síla vane z

těch řádků. Necht' není jednoho čtenáře naší revue, který by si neobjednal u Kuncíře nebo doma tuto knihu, právě tak jako následující, kterou vydalo toto vpravdě obětavé naše nejčilejší nakladatelství: Život sv. Františka, psaný sv. Bonaventurou. Taková milá, nádherně vypravená a přece ne drahá (20 Kč) kniha, která dává, co slibuje. Kniha nás zanáší do jiného světa, do říše velké víry a lásky. Vidíme v ní prostotu, ale inteligentní prostotu sv. Františka, vidíme jeho moudré vedení, jeho boj se sebou, jeho lásku k bližnímu. Čtěte, čtěte a zase, a to všichni čtěte. A rozeberte knihu, ať musí být vydána hned po třetí!

Braito.

Chesterton: Stromy pýchy. Cena 25 Kč. Svým napínavým dějem, originalitou námětů a vybraným svým slohem pobaví knížka světoznámého autora každého, kdo v rouše beletristického hledá hluboké jádro filosofické: výsměch racionalismu v „Pavích stromech“ nebo zdravou zásadu životní: Boj proti opiu v „Zahradě dýmu“. Vděčná četba! -ave-

SFINX, *Praha: Vlček: Průvodce života.* Cena 18 Kč. Kniha jest opravdu zajímavá a měla by být v rukou všech rodičů a mladíků stojících na rozcestí životního povolání. Jejím plusem jest to, že ji psal praktik, zkušený odborník. Dává pokyny, jakých vloh a vlastností jest třeba pro každé zaměstnání, a udává pravidla sebekritiky, dle nichž lze poznati, má-li je kdo.

- sb.

Pelikán-Dratvová: Logika. Kniha chce rychle informovati a poučovati o povstávání a skládání myšlenek, soudů z nich a důkazů. Podává vždy celou historii otázky. Jen bych si přál, aby se vždy též vypořádala s uváděnými názory. Jinak to hromadění působí tísnivě na čtenáře. Novinkou proti obyčejným příručkám logiky jest pojednání o metodách vědecké práce. S toho hlediska se kniha hodí dobře do ruky všem začátečníkům, sestupujícím do záhad vědy.

B.

REINHARDT: *Förster: Christus u. das menschliche Leben.* F. se tu snaží vypořádati s moderními problémy z denního života. Dílo povstalo částečně z akad. přednášek na universitách vídeňských a mnichovských, částečně pozorováním života pro jeho zajímavost. Dílo se mi zdá nejvíce se přibližovati ke katolicismu ze všech F. prací. V tomto díle F. celkem překonal nabubřelost, kterou Kiefl předhazoval.

Asop.

DĚDICTVÍ *svatojanské* obohacuje naši literaturu opět cennou publikací, II. vyd. knížky „Z duchovního života“ od P. Aloise Storka T. J. Obsahuje mnoho dobrých pokynů, podaných způsobem velmi vhodným. Cena 6 Kč. Objednávky přijímá administrace Dědictví svatojanského v Praze IV., Vikářská ulice čís. 35.

P. Josefa Jaroše S. J. Život podle Božského Srdce Páně. Krásná tato kniha vyšla právě ve druhém, opraveném a rozmnoženém vydání. Probírají se v ní všechny stránky duchovního života s takovým posvěcením, s jakým může mluvit jen ten, kdo sám život podle Srdce Páně žije. Objemná kniha, čítající 550 stran sličné úpravy, stojí pouze 20 Kč. Objednávky vyřizuje zmíněná administrace Dědictví svatojanského.

Heiler: Sadhu Sundar Singh, 1926, 392 str. Heiler shrnuje v této knize řadu svých obran zamilovaného myslitele Singha. Nevěří, že Singh jest podvodníkem, věří doslova jeho vypravováním o zázracích, ale všechny citáty plné bombastu naplňují nás nedůvěrou a myslím si, že jestli Singh měl nějaké neštěstí v životě, že to jest jeho upadnutí do vedení sebe sama uprotestovavšího protestantismu. Kniha podává jeho život, jeho cesty, jeho propagační činnost a jeho nauku, která jest dle Heilera kristocentrická. Polemisuje a tvrdí, že jsou právě divy vypravované o Singhovi, vynášejí jeho individualismus, jeho neuznávání vrchní autority.

—o—

NILS KAMPMANN-Celle. Keyserling: *Das Ehebuch.* Kniha představuje pokus o vyřešení problému manželství. Pořadatel sborníku povolal si 3-4 odborníků v této ožehavé otázce i neodborníků. Vědecky přesné jsou vývody ethnologa Nieuwenhofa, velký význam má práce Keyserlingova sama. Příspěvek Th. Manna má pouze cenu literární. Velmi hluboká a cenná jest studie kat. theologa Bernharta o manželství jako o svátosti. Celkem však kniha vyznívá jaksí prázdňě, protože příliš lidsky, neb až na Bernharta skoro nikdo nepočítá s božským a proto posvěcujícím prvkem božského ustanovení manželství a s jeho vznešeným cílem, zalidňovati totiž nebe. Kniha se hodí pouze zcela zralým čtenářům.

Scherzer.

HOCHLAND, vyd. *Kösel, München*, red. prof. Karel Muth. Vyšlo právě druhé číslo tohoto bohatého a všestranně důkladně informujícího časopisu německého. Hochland jest opravdovým zřídlem světového rozhledu a povšechného dalšího sebevzdělání. Časopis by neměl scházeti v žádné veř. větší knihovně a ani na pracovním stolku inteligenta. Jak

zajímavou např. přináší studii o Panevropě. Jest to nejlepší pojednání o této otázce, jaké jsem dosud četl. Revue přináší i původní novely a básně, i vědecké, vážné pojednání filosofické a přírodovědecké. I náboženství se věnuje patřičné místo. Výtvarné umění jest bohatě zastoupeno. Redakce.

AUBANEL FRERES. R. *de Thomas*: St. Jean de la Croix. 80 str. 4 fr. Kanovník Thomas de St. Laurent podává ve svém spisku zhuštěnou nauku mystického učitele. Vhodným způsobem předesílá stručný a výstižný život světcův. Spisovatel dovede čísti v duši světcově a krásně uvádí duše k následování tohoto velikého a hrdinného ducha. Případně jest též líčení osobního boje světcova se sebou sama o svatost. Vřele doporučuji. — Abbé Bruyere, cena 3 fr. Spisovatel podává v pronikavé aforistické formě vše, co žádá po nás láska k Bohu. Jsou to praktické pokyny, jak se chovati v různých okolnostech, ukazují, co Bůh v nich od nás žádá. Hodí se velmi vhodně jako myšlenky k rozjímání. K. L. - *L'art de se bien connaitre*, cena 5 fr. 96 str. Kniha podává návod k otázce velmi těžké a přece důležité, jak to totiž s námi stojí v duchovním ohledu. Spisovatel pojednává velmi delikátně o svědomí, pak o jeho zpytování. Podává návod k němu a to takový, který zaručuje při dobrém provádění rychlý pokrok. Případně jest pojednání o úzkostlivosti. Knížka pro kněze, řeholní osoby i výše se snažící laiky.

TYROLIA, Innsbruck: *G. Bichlmair, S. J. Okkultismus und Seelsorge*. Str. 130, cena 15 Kč. Kniha jasně líčící zásadní ráz všech větví okkultismu a poměr jeho ke katolické víře. Velmi hodna doporučení pro každého inteligenta. — es —

Im Lichte des Christkinds. Liturgische Tagesgedanken zum eucharistischen Opfer und Opfermahl für die Winterszeit. Str. 332. Cena 30 Kč, v plátně váz. Překrásné a vroucí myšlenky na dny adventu a vánoční doby, přimykající se k mešnímu formuláři každého dne. Opravdu, září a hřeje tu oheň Jezulátka. — es —

ARS SACRA: *München: Karrer S. J.: Meister Eckehart*. 370 str., velikost 80, offsety a mědirytiny z hloubky. Leží přede mnou úhledná kniha luxusně tištěná na dřevaprostém papíře. Dychtivě jsem ji pročetl, neb jedná o těžkém problému, problému Mistra Eckeharta. Karrer, rafinovaný historik, podává nejprve na 57 stranách velkolepý život E., jeho práce a utrpení. Další většinu spisu tvoří podání jeho celé nauky v charakteristických ukázkách, vybraných ze známých i neznámých rukopisů. Jistě práce úctyhodné píle! Od str. 309 až ke str. 270 podává autor své poznámky vysvětlující a dokládající. Člověk prostě žasne nad úžasnou touto erudicí. Hlavním pak bodem knihy jest od str. 273—366. Na těchto stránkách se snaží autor dokázati, že E. byl omylem odsouzen. Dokazuje, že texty zavržené byly neúplně a nesprávně excerpované. Dokazuje, že soud byl proti E. zaujatý a že římské rozhodnutí nepřezkoumalo rozsudku kolínského, nýbrž jej prostě přijalo. K. úporně chce očistit E. z nařknutí pantheismu. Bojuje tu proti vlastnímu řádovému spolubratru E., věhlasnému historikovi Denifleovi. O proces E. jeví se v poslední době velký zájem, ale myslím, sotva že se dá rozřešiti aplikováním jansenistické distinkce *quaestio juris a facti*. Knihu si přečtou s opravdovým zájmem všichni znalci mystiky i dějin staroněmecké literatury. Braitto.

SPES, Paris: *Thellier de Poucheville: A un catholique d'Action Francaise*. 2 fr. Boulier: *L'eglise et l'action francaise*. 2 fr. Obě drobné knížky podávají stručný výklad, proč Řím musil zakročiti proti vůdcům z *L'action francaise*. Řím nezavrhuje princip royalistický, v tom ať se nikdo nemýlí. Papež musil zavrhnouti Maurassovské pohanství. Boulierovo dílko to ukazuje jasně a klidně. Hlavní je, že přesvědčí o loyaltě celého činu. Hlubší jest knížka dePoucheville-ova. Ukazuje, že Maurass denně učil zavrženým bludům. Papež jemně poukázal na to, aby mládež se neodvracela od apoštolátu. Chtěl tím říci, že royalistické hnutí zapomínalo vypořádati se s dobou, že žili stále v historických tradicích a nepochopili silně sociálně zladěnou současnost. Varuji i u nás! Nezaspěme dobu! Braitto.

Sv. Augustin: Pozdě!

Konfese, X. 27-28.

Pozdě jsem si Tě zamiloval, krásno, tak stará a tak nová, pozdě jsem si Tě zamiloval. A hle, Tys byl uvnitř a já vně a zde jsem Tě hledal a sám jsa ošklivý, honil jsem se za krásnými tvory, jež jsi učinil. Byl jsi se mnou a já nebyl s Tebou. Tvorové, již by nebyli, kdyby nebyli v Tobě, mě upoutali daleko od Tebe. Opět a opět jsi na mě volal a porazil jsi mou

hluchost. Jasně jsi zazářil a odstranil jsi mou slepotu. Rozšířil jsi vůni a já ji nassál a toužím po Tobě. Okusil jsem a lačním a žízním. Dotkl ses mne a vzplál jsem touhou po tvém míru.

Až cele přilnu k Tobě, již vůbec nebudu cítit bolest a námahu a budu žít život vyplněný Tebou. Nyní však jsem si na obtíž, poněvadž nejsem plný Tebe, neboť koho naplňuješ, toho pozvedáš. Zápasí ve mně radosti hodné pláče se zármutkem, jenž je hoden jásání a nevím, na které straně je vítězství. Běda mně, Pane, smiluj se nade mnou! Bojuje můj špatný zármutek s dobrou radostí a nevím, kde je vítězství. Běda mně, Pane, smiluj se nade mnou! Běda mně! Hle, neskrývám svých ran. Jsi Lékařem — jsem nemocen. Jsi Milosrdný — jsem ubožák. Zda není život lidský na zemi boj?